

Съфинансирано от
Европейския съюз

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН 2023-2027
за развитие на земеделието и селските райони

16.4.2025 г.

X

Д-р Лозана Василева
Заместник-министър
Signed by: Lozana Ilieva Vasileva

Ръководител на Управляващия орган на Стратегическия
план за развитие на земеделието и селските райони за
периода 2023 - 2027 г.

Постъпили въпроси по Насоки за кандидатстване за прием на заявления за подпомагане на дейности, насочени към развитие на УСЛУГИ по интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ от Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г. и разяснения по тях.

№	Дата на получаване	Въпрос, подател	Разяснение от УО на СПРЗСР
РАЗЯСНЕНИЯ по въпроси, постъпили в периода от 28.02.2025 г. до 21.03.2025 г.			
1	1 март 2025 г.	1.Здравейте, имам регистрирана фирма със седалище и управление в допустим селски район, но имам намерение да развия и да отворя още едно помещение, което се намира в друга селска община, която също е допустима. Въпроса ми е мога ли да продължа да	1. Съгласно условията в Раздели 10 и 11 от УК, интервенцията е насочена към подкрепа на земеделски стопани и микропредприятия със седалище в селските райони и по нея се подпомагат инвестиции в неземеделски дейности, които се изпълняват изцяло на

		развивам дейността си на настоящия адрес на регистрация, а новия отрасъл също допустим да е в друга община различна от седалище и управлението на сегашната! Благодаря !	територията на селските райони. В случай, че седалището на регистрираното от Вас дружество и дейностите, които извършва и ще извършва са на територията на селски райони от списъка по Приложение № 8 към УК, то не са налице обстоятелства, които да водят до недопустимост по отношение на района на седалище и дейност на кандидата.
		2. Имам фирма, която е регистрирана в селски район, допустим за финансиране, но дейността на фирмата е осъществявана в град, който не е допустим. Въпроса ми е може ли с тази фирма да се кандидатства за нова дейност, която ще се осъществява на територията на селски район. Благодаря!	2. Моля да се запознаете с разяснението по точка 1 от настоящото запитване.
2	1 март 2025 г.	Здравейте, аз съм магистър фармацевт в процес на отваряне на първата аптека на територията на село Бяла река, община Първомай! В населеното място няма други здравни заведения или центрове за извънболнична помощ. Интересува ме дали отговарям на изискванията за кандидатстване по интервенцията II. Г. 3. "Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони за 2025 година"?	В насоките за кандидатстване по приема са посочени критериите, изискванията и условията, на които следва да отговарят кандидатите, дейностите и заявленията за финансиране разходи, както и допустимите сектори на икономическа дейност. Настоящите разяснения се предоставят в изпълнение на чл. 4, ал. 1 от Наредба № 4 от 2024 г. и по реда на чл. 68, ал. 4 от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП) и са по отношение на условията за кандидатстване. Разясненията, които се дават по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на заявленията за подпомагане и са задължителни за всички кандидати. Съгласно Раздел 16 от УК, оценката на подадените по приема заявления за

			подпомагане се извършва от ДФЗ по реда на Наредба № 4 от 2024 г.
3.	3 март 2025 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с отворен Прием на заявления за подпомагане на дейности, насочени към развитие на услуги по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г., моля за следното разяснение: Дали сте определение на „места за настаняване“. В Раздел 11.1. Условия за допустимост на дейностите, т. 13. Поставете определени изисквания „13. В случаите на заявени разходи за дейности, свързани със съществуващи места за настаняване“. Изрично изключение от правилата за прилагане на т. 13 и т. 14 е направено в т. 15 единствено и само за дейности, свързани с услуги по раздел по КИД-2008 Q 87 „Медико-социални грижи с настаняване“.	
		1. Въпросът ни е на каква база ще се извършва преценката, че дадено проектно предложение попада именно в хипотезата на т. 13 „случаите на заявени разходи за дейности, свързани със съществуващи места за настаняване“? На база код на дейност на заявените за подпомагане дейности, на база физическа близост или собственост на място за настаняване независимо от кода	1. За целите на приема следва да имате предвид, че в обхвата на код по КИД-2008 - 55.10 Хотели и подобни места за настаняване попадат редица допълнителни услуги като: услуги на питейни заведения и заведения за хранене и/или развлечение, възможност за паркиране, услуги на перални, плувни басейни, фитнес зали, както и

	на дейност на заявените за подпомагане разходи, на комбинация между двете или друго?	зали и помощни средства за семинари, конференции или конгреси. Когато се установи, че дейностите в заявлението за подпомагане са свързани с прилежащи към местата за настаняване обекти и тези дейности представляват допълнителна услуга към местата за настаняване по код 55.10 (независимо дали обектът – питейно заведение, заведение за хранене и др. е предназначен и за външни посетители), то тези дейности следва да се отнесат към Раздел 55. Хотелиерство, като разпоредбите на т. 13 от Раздел 11.1. от УК са приложими. Проверката ще се извършва по отношение на собственика на обекта за настаняване и на обекта за предоставяне на допълнителна услуга, адреса на обектите, както друга публично достъпна информация. Същото следва да важи и когато се кандидатства за изграждане на нови хотел и ресторант напр. – дейността следва да се отнесе по код 55.10, с тази разлика, че тъй като хотелът все още не е изграден, разпоредбите на т. 13 от Раздел 11.1. от УК не следва да се прилагат. Съгласно Раздел 16 от УК, оценката на подадените по приема заявления за подпомагане се извършва отДФЗ по реда на Наредба № 4 от 2024 г. на база предоставените към заявлението документи.
	2. Не става ясно в описания по-горе случай дали се обследват заявените разходи и кода на икономическа дейност, в който попадат заявените разходи, за да се	2. Съгласно Раздел 11 на УК по приема се подпомагат инвестиции в неземеделски дейности, които се изпълняват изцяло на територията на селските райони и

	прецени дали да се приложат разпоредбите на т. 13 и 14 от Раздел 11.1.? Например, кандидатствам за закупуване на оборудване за създаване на медицински център, който ще бъде разположен в нает обект, находящ се в сградата на съществуващ хотел, който е собственост на дружество, различно и несвързано с кандидата по настоящата процедура. Дружеството-кандидат няма нищо общо с дейността на места за настаняване. Кодът на дейност, за който кандидатства и в който попадат заявените дейности, е 86.90 Други дейности по хуманно здравеопазване. Този код е различен от кода на дейност 55.10 Хотели и подобни места за настаняване. Моля за отговор в описания случай приема ли се, че заявените разходи за дейности са свързани със съществуващи места за настаняване и следователно е необходимо кандидатът да спазва съответствие с допълнителните изисквания, описани в т. 13, 14 и 15 на Раздел 11. 3. Допустими дейности от Условието за кандидатстване по приема.	са насочени към развитие на услуги във всички сектори, които попадат в списъка в Приложение № 8. Допустими сектори по кодове по КИД-2008, както и на база всички представени към заявлението за подпомагане документи и информация. В тази връзка допустимостта на заявените за подпомагане дейности се определя от принадлежността им към конкретен код на икономическа дейност по КИД-2008. В Раздел 11.1 на УК са посочени условията за допустимост на дейностите. Цитираната от Вас хипотеза не обвързва кандидатът с изискванията на точки 13, 14 и 15 от Раздел 11.1. Съгласно Раздел 16 от УК, оценката на подадените по приема заявления за подпомагане се извършва от ДФЗ по реда на Наредба № 4 от 2024 г. на база предоставените към заявлението документи. В допълнение, моля да се запознаете с разяснение по точка 1 от настоящия въпрос.
	3. Не става ясно също така дали обстоятелството, че даден кандидат притежава място за настаняване и в рамките на обособени помещения в това място или в непосредствена близост до него (като пристройка) иска да създаде медицински център или пък ресторант, които ще са отворени за външни посетители и ще генерират самостоятелни приходи, автоматично означава, че заявените разходи са за дейности, свързани с места за настаняване единствено и само поради наличието или близостта на обект за настаняване и независимо от кода	Моля да се запознаете с разяснение по точка 1 от настоящия въпрос. Съгласно Раздел 16 от УК, оценката на подадените по приема заявления за подпомагане се извършва от ДФЗ по реда на Наредба № 4 от 2024 г. на база предоставените към заявлението документи.

	на дейност, в който попадат заявените разходи за дейности по проекта – в описания случай това са или дейност с код на дейност 86.90 Други дейности по хуманно здравеопазване, или пък с код на дейност 56.10 Дейност на ресторанти и заведения за бързо обслужване.	
	4. Друга възможна хипотеза в същия контекст е издадено разрешително за строеж на място за настаняване и на ресторант. В проекта се заявяват за подпомагане единствено разходите за изграждане и оборудване на ресторант. В описания случай възникват следните въпроси:	
	4.1. Разходите за изграждане и оборудване на ресторант, отворен за външни посетители, попадащи в код на дейност 56.10. Дейност на ресторанти и заведения за бързо обслужване считат ли се за разходи, свързани с места за настаняване и в този смисъл, поради невъзможността кандидатът да отговори на изискването на т. 13. От Раздел 11.1. да е осъществявал дейността, свързана със съществуващи места за настаняване минимум 12 месеца преди датата на кандидатстване, подобен проект ще се счита за недопустим (изграждането на местата за настаняване е част от същото разрешително за строеж, обектът не е изграден).	4.1. Моля да се запознаете с разяснение по точка 1 от настоящия въпрос. В случаите на изграждане на нови обекти, свързани и с места за настаняване, условията по точка 13 и 14 от Раздел 11.1 от УК не се прилагат. В допълнение, следва да имате предвид условието на т. 10 от Раздел 12.1 на УК, съгласно което разходите по точка 3 от Раздел 12, свързани със СМР са допустими за подпомагане, в случай, че са извършени след посещение на място от служители на ДФЗ по време на оценката на заявлението за подпомагане по реда на т.3.2 от Раздел 16.
	4.2. В случай че изграждането на ресторанта е допустимо в описания в т. 4 случай, то как следва да се процедира с бизнес плана по един такъв проект. Следва ли разходите за изграждане на хотела да се включат в бизнес плана в	4.2. При така описаната хипотеза, разходите за изграждане на хотела не следва да бъдат включвани в бизнес плана. Приходите в бизнес плана следва да са само от дейността, за която се кандидатства - ресторанта. С тези

	Таблица 1А. Инвестиционни разходи, за които не се кандидатства за подпомагане, но са част от цялостния обект на инвестицията и без тях обектът не може да бъде завършен и/или да функционира самостоятелно? Кои приходи следва да се зложат производствената и търговска програма на бизнес плана (Таблица 2) – само от ресторанта или и от мястото за настаняване? Доколкото, ако трябва с един бизнес план да се „откупува“ и хотела, и ресторанта, то е редно това да се случва с приходите от двата вида дейност.	приходи следва да се откупи само инвестицията за ресторанта.
	5. В Приложение № 8 към условията за кандидатстване изброявате допустимите за подпомагане дейности. За Раздел 55 Хотелиерство уточнявате, че „Недопустими са дейности, свързани с предоставянето на средства за изграждане/ремонт/реконструкция на места за настаняване, с изключение на: дейности, свързани с предоставяне на допълнителни услуги като услуги на питейни заведения и заведения за хранене и/или развлечение, възможност за паркиране, услуги на перални, плувни басейни, фитнес зали, както и зали и помощни средства за семинари, конференции или конгреси“. Кога приемате, че изграждането на басейн и на ресторант, например, попадат в обхвата на Раздел 55 и представляват допълнителна услуга към място за настаняване? Нашето разбиране е, че ако ползването на басейна и ресторанта не е само от гостите на хотела, обектите са отворени за външни посетители и си генерират самостоятелни приходи, различни от тези за	5. Моля да се запознаете с разяснение по точка 1 от настоящия въпрос. Въпросът не съдържа достатъчно информация, за да може да се отговори еднозначно, дали условията по точки 13 и 14 от Раздел 11.1 от УК са приложими или не в конкретния случай.

	настаняване, то те попадат в отделни кодове на дейност – например, код 56.10 за ресторанта, и съответно не представляват допълваща туристическа услуга към мястото за настаняване, а самостоятелен отделен вид дейност и тогава не би следвало да се прилагат изискванията на т. 13 и 14 от Раздел 11.1. Моля за отговор какво е Вашето разбиране и за разяснение как ще се прилагат описаните разпоредби, за да знаем на какви условия следва да отговарят кандидатите?	
	6. Моля за разяснение на разпоредбите на т. 12 и 13 от Раздел 11.2. Недопустими дейности:	
	12. В рамките на приема не се подпомагат дейности към съществуващи места за настаняване, за които не е издаден валиден документ за категоризация на мястото за настаняване. Условието не се счита за изпълнено при наличие на временното удостоверение за открита процедура за категоризиране към датата на кандидатстване.	
	13. В случаите на дейности, свързани със съществуващи места за настаняване, допустими за подпомагане са единствено дейности за предоставяне на допълнителни услуги към тях, включително: услуги на питейни заведения и заведения за хранене и/или развлечение, възможност за паркиране, услуги на перални, плувни басейни, фитнес зали, както и зали и помощни средства за семинари, конференции или конгреси и други дейности, свързани с местата за настаняване.	

	6.1. Какво следва да се разбира под „дейности към съществуващи места за настаняване“? Това дейности, които не генерират отделни приходи от тези на местата за настаняване и съответно попадат в код на дейност 55.10 Хотели и подобни места за настаняване ли са?	6.1. Моля да се запознаете и с разяснение по точка 1 от настоящия въпрос. Съгласно Раздел 16 от УК, оценката на подадените по приема заявления за подпомагане се извършва от ДФЗ по реда на Наредба № 4 от 2024 г. на база предоставените към заявлението документи.
	6.2. Считат ли се за „дейности към съществуващи места за настаняване“ дейности като ресторант или медицински център, например, които са разположени вътре в обема на сграда за настаняване, но представляват отделен обект и генерират отделни приходи, които попадат в различен код на икономическа дейност от приходите на хотела (съответно кодове 56.10 Дейност на ресторанти и заведения за бързо обслужване и 86.90 Други дейности по хуманно здравеопазване?	6.2. Моля да се запознаете с разяснение по точки 1 и 3 от настоящия въпрос.
	6.3. Считат ли се за „дейности към съществуващи места за настаняване“ дейности като ресторант или медицински център, например, които са разположени извън обема на сграда за настаняване, представляват отделен обект и генерират отделни приходи, които попадат в различен код на икономическа дейност от приходите на хотела (съответно кодове 56.10 Дейност на ресторанти и заведения за бързо обслужване и 86.90 Други дейности по хуманно здравеопазване? Моля за конкретен отговор по всеки от зададените въпроси.	6.3. Моля да се запознаете с разяснение по точки 1 и 3 от настоящия въпрос.

4	4 март 2025 г.	Въпроси по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ (УСЛУГИ) 1. Допустимо ли е място за настаняване да кандидатства за закупуване на обзавеждане за зала за семинари, ако отделните елементи (например столове, маси, аудиовизуална техника) са на стойност под 700 лв. по единично, но в бизнес плана са обединени в една позиция като цялостно оборудване за залата? В този случай ще се считат ли тези разходи за допустими?	1. Цитираните от Вас разходи представляват материални активи и попада т в обхвата на допустимите разходи по т. 1.1 от Раздел 12 на УК. В допълнение следва да имате предвид условията за допустимост на дейностите, свързани със съществуващи места за настаняване по точки 13 и 14 от Раздел 11.2 на УК.
		2. Когато земеделски стопанин е регистрирал нова фирма за целите на проекта, подаването на заявлението в СЕУ през профила на физическото лице земеделски стопанин, което вече има регистрация ли трябва да стане или се прави нова регистрация в СЕУ на новосъздадената фирма?	2. Условията относно подаване на заявленията за подпомагане са посочени в Раздел 15 на УК. В т. 1 е посочено, че подаването на заявление за подпомагане се извършва по реда на Наредба № 4/2024 г., Раздел II „Подаване и разглеждане на заявления за подпомагане“ и Наредба № 105/2006 г. Съгласно чл. 7, ал. 3 от Наредба № 4/2024 г. заявлението за подпомагане се подава през индивидуален профил на кандидата или на упълномощено от него лице. Допустими по приема кандидати са земеделски стопани и микропредприятия, които са регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон или Закона за кооперациите. Във връзка с гореизложеното и конкретната хипотеза, описана в запитването, „подаване на заявлението в СЕУ през профила на физическото лице земеделски стопанин“ не е допустимо. Кандидатът, регистриран като едноличен търговец или юридическо

			лице по Търговския закон или Закона за кооперациите следва да регистрира и създаде по реда на Наредба № 105/2006 г. индивидуален профил в СЕУ.
		3. Когато заявлението ще се подава от упълномощено лице, чрез профила на упълномощеното лице, необходимо ли е представяне на нотариално заверено пълномощно някъде? Има ли някъде описано как точно става упълномощаването от профила на кандидата? Има ли бланка за пълномощно?	Съгласно т. 13 от Раздел 15 на УК „в случаите на упълномощаване, упълномощеното лице създава свой собствен профил в СЕУ, след което, кандидатът, през своя личен профил, през системата, го упълномощава да създаде и попълни необходимата информация в заявлението му за подпомагане. Указания за регистрация на УРН и потребител в СЕУ се намират на адрес https://seu.dfz.bg/drupal/?q=URN .”.
5	4 март 2025 г.	Айтос и Карнобат отговарят ли за участие в тази програма II.Г.3. „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ - УСЛУГИ	Съгласно Раздел 4 на УК подкрепа по интервенцията се предоставя за развитие на неземеделски дейности на територията на общините от селските райони съгласно Приложение № 4 към настоящите условия за кандидатстване. Цитираните от Вас градове попадат в обхвата на допустимите общини.
6	4 март 2025 г.	Здравейте, имам 2 въпроса по един и същи проект 1. Имам регистрирана фирма и искам да развия нова дейност, която е свързана с ВиК услуги, смятам да заявя машини и оборудване, с които ще се работи по обекти. За целта трябва ли да имам помещение, където ще складирам машините?!	Следва да имате предвид, че към заявлението за подпомагане се прилага документ за ползване на сграда/помещение, свързано с изпълняваната дейност, за срок не по-малко от 6 години за кандидати микро-, малки или средни предприятия и 8 години за кандидати големи предприятия, считано от месеца, предхождащ датата на подаване на заявлението за подпомагане. В УК не е
		2. Ако отговора Ви на първия въпрос е "ДА", коя от следните възможности е допустима:	

		2.1.помещението където ще се складират машините и оборудването, когато няма да се работи с тях, да е под наем в селскостопанска постройка със статут на имота - земеделска земя 2.2. помещението където ще се складират машините и оборудването, когато няма да се работи с тях, да е под наем в селскостопанска постройка, със статут на имота УПИ. 2.3. помещението където ще се складират машините и оборудването, когато няма да се работи с тях, да е в имот за жилищно строителство, но ще са в имота във фургон. 3. Какви документи ще са нужни и за трите варианта, ако са допустими. Много благодаря, за отделеното време! Ползотворна работа Ви желая!	поставено изрично изискване по отношение на вида на сградата/помещението или неговия статут.
7	4 март 2025 г.	Здравейте, моля за конкретен отговор на следния принципен въпрос, свързан с критериите за подбор: Заявлението за подпомагане е подадено от действащ хотел на територията на област Благоевград. Инвестицията е свързана с обзавеждане и оборудване на ресторанта към хотела. Приходите в бизнес плана естествено ще бъдат от ресторанта. За област Благоевград „Хотелиерството“ попада в Приложение № 9, но не и „Ресторантьорството“. В този случай ще получи ли заявлението точки по критерий за оценка 3.2? При така описаната ситуация, независимо, че приходите ще бъдат	Моля да се запознаете с разяснение по точка 1 и 3 от запитване № 3. Също така, следва да имате предвид изискванията по т. 5 и 5.2 от раздел А „Техническо изпълнение на заявленията за подпомагане“ от УИ, а именно: <i>„5. Бенефициентът се задължава от датата на подаване на заявлението за подпомагане до изтичане на три години, считано от датата на изплащане на окончателното плащане по административния договор /за бенефициентите, чиито предприятия</i>

		от ресторанта, с инвестицията се подпомага дейността на хотела. Също така, какъв е секторът, за който се кандидатства и който кандидатът следва да посочи в заявлението – Хотелиерство или Ресторантьорство?	имат статут на микро-, малко или средно предприятие по смисъла на Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП)/ или пет години, считано от датата на изплащане на окончателното плащане /за големи предприятия/ да спазва: 5.2. Да спазва критериите за подбор, по които заявлението за подпомагане е било одобрено и да не допуска намаляване на броя на точките, под минималния брой на точките за заявленията за подпомагане, за които е бил наличен бюджет, но не по-малко от минималния брой, определен в условията за кандидатстване по съответния прием.“
8	5 март 2025 г.	С това писмо изразявам желанието си да кандидатствам по ИНВЕСТИЦИИ ЗА НЕСЕЛСКОСТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2023-2027 ИНТЕРВЕНЦИЯ II.Г.3 - ОТВОРЕН ПРИЕМ мярка 6.4 за финансиране на малък бизнес. Проектът ми предвижда откриване на модерен козметичен салон, който ще предлага висококачествени услуги в областта на грижата за кожата, маникюра, педикюра. Основната ми цел е да създам уютно и професионално пространство, където клиентите да получават персонализирани услуги, съобразени с най-новите тенденции в козметичната индустрия. Проектът ще допринесе за разширяването на местния бизнес климат,	Настоящите разяснения се предоставят в изпълнение на чл. 4, ал. 1 от Наредба № 4 от 2024 г. и по реда на чл. 68, ал. 4 от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП) и са по отношение на условията за кандидатстване. Същите съдържат подробно разписани условия и изисквания към кандидатите, дейностите, разходите, критериите за оценка на заявленията за подпомагане и необходимите документи, като в Раздел 15 на УК е посочен реда за подаване на заявления за подпомагане. В допълнение пълния комплект документи по приема ведно с Ръководство за подаване на заявления в Системата за електронни услуги (https://seu.dfz.bg/drupal/?q=G3U) и на електронната страница на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023-2027 г. (https://www.sp2023.bg/index.php/bg/proceduri/otvoreni-

		като ще осигури нови работни места и ще предложи иновативни козметични решения за клиентите. Ще Ви бъде благодарна, ако ме информирате за следващите стъпки в процеса на кандидатстване, необходимите документи и критериите за оценка. Очаквам с нетърпение Вашия отговор и се надявам на възможността да реализирам този проект с подкрепата на програмата.	proceduri/intervencia-ii-g-3-investicii-za-neselskostopanski-dejnosti-v-selskite-rajoni-uslugi).
9	5 март 2025 г.	Здравейте, Във връзка с отворен прием по Интервенция Инвестиции в неземеделски дейности в селските райони – Услуги дали е възможно да се кандидатства за изграждане на Автомивка. Ако е възможно има ли ограничения за леки автомобили, селскостопанска техника само или и двете са възможни. Има ли някакво ограничение за обхвата на услугата. Преди две седмица Ви пратих запитване по повод на другия прием Производство, но все още нямам отговор. Моля за информация.	Моля да се запознаете с разяснение на запитване № 2. В допълнение следва да имате предвид, че цитираната от Вас дейност попада в обхвата на допустимите дейности по приема съгласно Приложение № 8 към УК. Разясненията по условията за кандидатстване по интервенция II.Г.3. „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ – ПРОИЗВОДСТВО са публикувани в Системата за електронни услуги на Държавен фонд „Земеделие“ на адрес: https://seu.d fz.bg/drupal/?q=G3P.
10	5 март 2025 г.	Здравейте! Кандидатът предвижда да подаде заявление за подпомагане по Интервенция II.Г.3 - „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони - УСЛУГИ“ за изграждане на 20 kW инсталация от соларни панели за собствени нужди на хотел. Необходимо е закупуване на	Съгласно т. 5 от Раздел 12.2 „Разходи, свързани с изграждане /ремонт/ реконструкция на помещенията, свързани с настаняване в места за настаняване, включително оборудване и обзавеждане на помещенията за настаняване в тях, с изключение на разходите за дейности,

		50 kW батерия за съхранение на енергия за покриване на нуждите от енергия на обекта през нощта. Допустим ли е разходът за закупуване на батерия, ако инсталацията от соларни панели и батерията за съхранение са проектирани заедно?	свързани с раздел по КИД-2008 Q 87 „Медико-социални грижи с настаняване“. Съгласно УК по настоящия прием, разходи за изграждане на ВЕИ, свързани с места за настаняване, са недопустими.
11	5 март 2025 г.	Уважаеми дами и господа, Имам следните въпроси по процедурата: В случай, че се предвижда изграждане на инсталации за производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление и собствени нужди необходимо ли е кандидатът да обособи собствена партида за електроенергия към захранвания обект? Кандидатът използва помещението под наем, за което ще представи 7-годишен договор за наем, но партидата за електроенергия е на името на Наемодателя. Достатъчно ли е да се постави единствено отделен електромер към наличната партида на Наемодателя?	1. Закупуването и инсталирането на инсталации за производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление и собствени нужди попада в обхвата на допустимите за подпомагане разходи за строително-монтажни работи, свързани с изграждане/реконструкция/ремонт на недвижимо имущество и съгласно т. 5.1 от Раздел 11.1 на УК, за същите кандидата следва да притежава учредено право на строеж върху имота за срок не по-малко от 6 години за кандидати микро-, малки или средни предприятия и 8 години за кандидати големи предприятия, считано от месеца, предхождащ датата на подаване на заявлението за подпомагане, когато е учредено срочно право на строеж. В тази връзка, към заявлението за подпомагане следва да бъде предоставен документа по т. 8 от Раздел 14.1 на УК. В допълнение, следва да имате предвид, че всички представени документи следва да са на името на кандидата.
		Допустими ли са инвестиционни разходи за специализиран транспорт за проект с КИД G 47.73 „Търговия на дребно с лекарства и други фармацевтични стоки“? Специализираното транспортно средство е предназначено за превоз на	2. Съгласно т. 1.2.1.1. от раздел 12 на УК, допустими за подпомагане са разходи за закупуване на специализирани транспортни средства за превоз на товари, категория N1 с технически допустима максимална маса не повече от 3,5 t. за извършване на нехладилен и хладилен транспорт

	товари, категория N1 с технически допустима максимална маса не повече от 3,5 t. за извършване на нехладилен транспорт на лекарства към труднодостъпни населени места.	(снабдени с устройства за постоянен контрол на температурата, които поддържат както отрицателни, така и положителни температури, необходими за превоза на замразени и охладени продукти). В т. 4 от Раздел 12.1 е посочено, че разходите за специализираните транспортни средства по точка 1.2. от Раздел 12, са допустими ако пряко се използват за извършване на специфичните за предприятието дейности. За целта и съгласно разпоредбите на т. 2 от Раздел 11.1 на УК, кандидатите представят бизнес план по образец съгласно Приложение № 1, който съдържа подробно описание на планираните инвестиции и дейности.
	3. Допустимо ли е в проектното предложение да са заложили дейности, свързани ЕДИНСТВЕНО със закупуване на специализирани транспортни средства?	3. Съгласно т. 27 от Раздел 12.2 на УК, недопустими за подпомагане са разходите по точки 5 до 10 включително от Раздел 12, в частта която надвишава определените по тези точки ограничения, а в т. 8 на Раздел 11.2 е посочено, че в рамките на приема не се подпомагат като самостоятелни/единствени по заявлението за подпомагане дейности по събаряне на стари сгради и съоръжения, дейности по придобиване на нематериални активи и дейности по точка 3.4 от Раздел 12.
	4. В случай, че се кандидатства единствено за закупуване на специализирани транспортни средства и/или строителни машини необходимо ли е да се представя документ за собственост на кандидата или на собственика на кандидата – ЕТ на имота/сградата и/или друг вид недвижими имоти, за имота, където ще дотува техниката? Посочената техника не е	4. Изискванията по отношение на документите, които следва да се предоставят от страна на кандидата са посочени в т. 5 от Раздел 11.1 на УК, съгласно които заявленията за подпомагане се изпълняват върху имот – собственост на кандидата, а когато имотът не е собственост на кандидата, към заявленията за

	необходимо да бъде поставяна в затворени помещения.	подпомагане се прилагат документи за учредено право на строеж и/или документ за ползване на имота/сградата.
	5. В раздел 11.1., т.5.2. е описано, че за СМР извън случаите по т.5.1. се представя документ за ползване на имота/сградата за срок не по-малко от 6 години за кандидати микро-, малки или средни предприятия и 8 години за кандидати големи предприятия, считано от месеца, предхождащ датата на подаване на заявлението за подпомагане. Попада ли в тази хипотеза СМР за изграждане на ВЕИ за собствено потребление и собствени нужди? Необходимо ли е да се представя за този вид СМР учредено право на строеж или е достатъчно да се представи договор за наем? В случай, че следва да се представи учредено право на строеж, то за целия имот ли следва да бъде или само за частта изграждане на ВЕИ?	5. Разходите за закупуване и инсталиране на инсталации за производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление и собствени нужди попадат в хипотезата на т. 5 и т. 5.1 от Раздел 11.1 на УК и за същите се изисква да бъдат изпълнени върху имот – собственост на кандидата, а когато имотът не е собственост на кандидата, към заявленията за подпомагане се прилагат документи за учредено право на строеж върху имота за срок не по-малко от 6 години за кандидати микро-, малки или средни предприятия и 8 години за кандидати големи предприятия, считано от месеца, предхождащ датата на подаване на заявлението за подпомагане, когато е учредено срочно право на строеж – в случай на кандидатстване за разходи за СМР за изграждане на нов строеж, надстрояване и/или пристрояване на съществуващ строеж, за които се изисква разрешение за строеж съгласно Закона за устройство на територията (ЗУТ).
	6. Допустим разход ли е закупуване и поставяне на преместваеми обекти – строителни фургони – за предприятия в сектора на строителството. Посочените фургони ще бъдат използвани от администрацията и работниците в строителството за отпих и почивка. В случай, че се предвижда изграждане на ВЕИ за собствено потребление върху покривите на посочените фургони, то освен	6. Закупуване и поставяне на преместваеми обекти е допустим разход, който попада в обхвата на т. 3.5 от Раздел 12 на УК. По отношение на описаната от Вас хипотеза, в която „се предвижда изграждане на ВЕИ за собствено потребление върху покривите на посочените фургони“, следва да имате предвид, че съгласно т. 28 от Раздел 12.2 на УК разходи за мобилни/преместваеми

		разрешение за поставянето им, необходимо ли е да се представи и друг документ за частта ВЕИ?	инсталации за производство на енергия от ВЕИ не са допустими.
12	6 март 2025 г.	Здравейте, Искам да задам два въпроса относно Прием на заявления за подпомагане на дейности, насочени към производство и продажба на продукти извън Приложение I от Договора за функционирането на Европейския съюз по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г. При изчисляване на точките, по критерий 2 „Заявление за подпомагане, подадено от кандидат с потенциал за растеж и развитие“ е посочено „оперативната печалба на кандидата за финансовата 2023 г.“. Въпросът е: Задължително ли се изчислява спрямо 2023 г. или е „за последната приключена финансова година“ (напр. 2024 г.), както е посочено в изискванията за липса на задължения ?	1. Критерият оценява съотношението между размер на оперативната печалба на кандидата (по критерий 2.1 - със седалище в селски район от най-малко 12 месеца преди датата на кандидатстване или по критерий 2.2 - със седалище в селски район от по-малко от 12 месеца преди датата на кандидатстване) за финансовата 2023 г. и заявената стойност на инвестициите и дейностите в заявлението за подпомагане.
		За Прием на заявления за подпомагане на дейности, насочени към развитие на услуги. Как кореспондират услугите с критерий „Регионална специализация“, където са указани	2. Приложение № 9 Регионална специализация, в неговата цялост е неделима част от Националната стратегия за насърчаване на малките и средни

		типове производства? В кои от случаите заявлението ще получи точки по този критерий: - услуги предназначени за конкретните производства (напр. ИТ услуги, предназначени за съответното производство) или - услугите са част от конкретното производство. Напр. Принадлежността на Заявлението за подпомагане попада в „J 63 Информационни услуги“ и тези услуги са специализирани за „C10 Производство на хранителни продукти“. В този вариант биха ли се присъдили точки и по критерий „Регионална специализация“?	предприятия 2021-2027 НСМСП 2021-2027 (НСМСП 2021-2027). Приложението отразява потенциала за специализация във високотехнологични производства и интензивни на знания услуги във всяка отделна област, както и всички сектори на ниво област, определени въз основа на актуалните национални приоритети и в резултат от анализ на регионалната специализация. Приоритет по критерий 3.2 ще получат кандидати, чиито заявления за подпомагане са насочени изцяло към развитие на услуги, попадащи в списъка Приложение № 9, независимо в коя от трите колони със сектори по специализации.
13	6 март 2025 г.	Здравейте, Моля за разяснение по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ (УСЛУГИ). Микро предприятие в селски район планира да отвори ресторант с КИД 56 Ресторантьорство. Сградата е в процес на издаване на АКТ 16. Допустимо ли е да кандидатстваме за изграждане на детска площадка към ресторанта, която ще е разположена в двора, да поставим подова настилка пред ресторанта в двора, да санираме сградата? Разходи за декорация в ресторанта допустими ли са?	Допустимите по приема разходи са посочени в Раздел 12 на УК, като същите следва да свързани с подпомаганата дейност по Раздел 11.
14	6 март 2025 г.	Здравейте!	Допустими кандидати по приема са земеделски стопани и микропредприятия, които са регистрирани като

		Моля за пояснение допустим кандидат ли е индивидуална лекарска практика - самоосигуряващо се лице, вписано в регистър БУЛСТАТ към Агенция по вписванията, което не е ЕТ, ООД или ЕООД.	еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон или Закона за кооперациите.
15	7 март 2025 г.	Здравейте, 1. Допустим разход ли е изграждането на конна база за туристически разходки? 2. Допустим разход ли са предпроектните проучвания за пазари, конкуренция, цени?	1 и 2. В запитването не е представена достатъчно информация относно разходите, за които ще се кандидатства, както и по отношение на принадлежността на дейността към код по КИД-2008. Допустимите по приема разходи са посочени в Раздел 12 на УК и следва да са свързани с допустимите дейности по Раздел 11, съгласно който се подпомагат инвестиции в неземеделски дейности, които се изпълняват изцяло на територията на селските райони и са насочени към развитие на услуги във всички сектори, които попадат в списъка в Приложение № 8. Допустими сектори по кодове по КИД-2008. По т. 2. Следва да имате предвид, че описаните дейности не са допустими за финансиране. При необходимост, същите могат да бъдат предвидени в договора за консултантски услуги, свързани с подготовката на заявлението за подпомагане.
16	7 март 2025 г.	По повод патентите: 1. Ако закупуваме машина или софтуер с издаден за него патент или полезен модел, необходимо ли е да ни се прехвърли патента или полезния модел или може просто да се закупим ДМА или ДНА с патент и да приложим копие от него към офертата.	1. Документа за патент/полезен модел служи за удостоверяване изискването за получаване на приоритет по критерий за оценка 6.1 от Раздел 13 на УК и следва да е относим към закупените машини, съоръжения и оборудване или за част или елемент от тях. В тази връзка не е необходимо патента/полезния модел да бъде прехвърлян на кандидата.

		2. В случай, че се включва разход за внедряване на иновация на база на патент или полезен модел или лиценз, как да приложим 3 оферти след като доставчика е само един, поради авторско право. Моля да уточните в този случай дали е допустимо да се приложи само една оферта и копие на патента/полезния модел или лиценза към нея.	2. За всеки заявен за финансиране разход от Раздел 12 „Допустими разходи“, който към датата на подаване на заявлението за подпомагане не е включен в списъка по т. 12, кандидатът задължително представя най-малко три съпоставими независими оферти, които съдържат наименованието на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис на оферента, марка и модел (когато е приложимо), подробна техническа спецификация/количествено-стойностна сметка на активите/услугите, цена в левове или евро с посочен данък върху добавената стойност (ДДС). Няма изискване двете допълнителни оферти да бъдат за същата машина, за която има издаден патент. Възможно е в тези оферти да бъдат предложени аналогични машини с подобна на избраната функционалност, които използват различни технически решения и следователно не нарушават патента.
17	09 март 2025 г.	Уважаеми госпожи и господа, Във връзка с обявен прием по Интервенция II.Г.3 - „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони - УСЛУГИ“ имам следните въпроси: Фирма, регистрирана в началото на март 2024 г., която е микропредприятие на територията на селски район от повече от 12 месеца, ще получи ли точки по критерий за оценка 2.1. Финансовото състояние на кандидата със седалище в селски район от най-малко последните 12 месеца преди датата на кандидатстване, обезпечава	Моля да се запознаете с разяснение по точка 1 от запитване № 12.

		реализирането на инвестициите по заявлението за подпомагане? Въпреки, че фирмата няма подаден финансов отчет за 2023 г., тя може да отговаря на критерий 2. Заявление за подпомагане, подадено от кандидат с потенциал за растеж и развитие за 2024 г., когато е създадена. Към датата на кандидатстване ще има подаден ОПР за 2024 г. Ще бъдат ли взети под внимание финансовите резултати при това положение? В крайна сметка, целта на този критерий е да оцени доколко даден кандидат има потенциал за растеж и развитие на базата на финансовите си резултати.	
18	10 март 2025 г.	Здравейте, допустимо ли е да се кандидатства по интервенция II.Г.3. „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ – УСЛУГИ за Специализиран автомобил за репатриране на товарни автомобили тип „Пътна помощ“?	Цитираната от Вас дейност попада в обхвата на раздел 52 „Складиране на товари и спомагателни дейности в транспорта“ от КИД-2008 и в списъка със сектори на икономиката, допустими за инвестиции в неземеделски дейности, насочени към развитие на услуги по точка 1 от Раздел 11 „Допустими дейности“ на УК – Приложение № 8. Обръщаме внимание, че подкрепа по интервенцията се предоставя за развитие на неземеделски дейности на територията на общините от селските райони съгласно Приложение № 4 към настоящите условия за кандидатстване.
19	10 март 2025 г.	Здравейте,	

	във връзка с прием по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ (УСЛУГИ), моля за отговор на следните въпроси: 1. Ние сме микропредприятие със седалище в селски район (регистрирано още 2008г.), което не е независимо. Съгласно т.7 от Раздел 10.2 Критерии за недопустимост на кандидатите е цитирано условието „Не се предоставя подпомагане БФП на кандидати /бенефициенти, които не са независими предприятия по смисъла на чл. 4, ал. 2 от ЗМСП и за които се установи, че са учредени или преобразувани с цел получаване на предимство в противоречие с целите на интервенцията, включително с цел получаване на БФП“. Необходимо ли е да са изпълнени и двете условия, за да е недопустим кандидата или дори само от факта, че не сме независимо предприятие се явяваме недопустим кандидат? 2. Планираме изграждане на медицински център. Може ли да кандидатстваме за закупуване на МПС, което не е специално оборудвано и в случай на необходимост да превозва пациенти до медицинския център? 3. Дружеството ни е регистрирано на територията на селски район и осъществява своята дейност в същия. Допустимо ли е закупуването на специализирани транспортни средства със специално предназначение, а именно т.нар. "Мобилни медицински кабинети", които ще бъдат оборудвани с	1. За да попадне кандидат в обхвата на цитирания критерий за недопустимост по т. 7 от Раздел 10.2 на УК е необходимо да са налице и двете условия в него. Обръщаме внимание, че съгласно чл. 4, ал. 2 от ЗМСП независимо предприятие е всяко предприятие, което не е предприятие партньор по смисъла на ал. 3 и не е свързано предприятие по смисъла на ал. 5. В този смисъл, по приема са допустими кандидати, които попадат в дефинициите по ЗМСП за свързани предприятия и предприятия партньори, при спазване условията и ограниченията, посочени в Раздел 6 и т. 4 от Раздел 7 на УК. 2. Съгласно т. 1.2 от Раздел 12 на УК, по приема са допустими единствено специализирани транспортни средства, които попадат в обхвата на дефиницията от Раздел 2. 3. Цитираните от Вас специализирани транспортни средства попадат в обхвата на допустимите по т. 1.2 от Раздел 12 на УК. Подкрепа по интервенцията се предоставя за развитие на неземеделски дейности на територията на общините от селските райони съгласно Приложение № 4 към УК и в този смисъл, в случай че
--	--	--

		медицинска техника като рентген, ехограф, маммографски апарат, ЕКГ, предвид факта, че мобилния кабинет ще обслужва не само конкретния селски район, но и съседни селски райони?	„съседните селски райони“ попадат в обхвата му, то в този случай критерият за териториален обхват се счита за изпълнен. В допълнение, следва да имате предвид, че дейностите и инвестициите по заявлението за подпомагане, за които се изисква лицензиране, разрешение и/или регистрация за извършване на дейността/инвестицията съгласно българското законодателство, се подпомагат само ако са представени съответните лицензи, разрешения и/или документ, удостоверяващ регистрацията, когато това обстоятелство не е проверимо в публични регистри. Същите следва да бъдат осигурени в срока за изпълнение на одобреното заявление за подпомагане и представени към заявката за междинно и/или окончателно плащане.
20	10 март 2025 г.	1. Моля за разяснение дали по цитирания прием е допустимо да се кандидатства за изграждане на фотоволтаична инсталация за собствено потребление, която ще захранва единствено и само категоризиран от 3 години хотел (места за настаняване). Съгласно Приложение № 8 към условията за кандидатстване, Раздел 55 Хотелиерство е допустим. Недопустими са дейности, свързани с предоставянето на средства за изграждане/ремонт/реконструкция на места за настаняване, с изключение на: дейности, свързани с предоставяне на допълнителни услуги като услуги на питейни заведения и заведения за хранене и/или	Моля да се запознаете с разяснение по запитване № 10.

		развлечение, възможност за паркиране, услуги на перални, плувни басейни, фитнес зали, както и зали и помощни средства за семинари, конференции или конгреси. Описаната дейност не е свързана с изграждане/ремонт/реконструкция на места за настаняване.	
		2. В описаната хипотеза, приходите от хотелиерската дейност са единствените, които ще се генерират по проекта и на тяхна база ще се подготви и бизнес плана. Това допустимо ли е?	
21	10 март 2025 г.	Искане за разяснение по критерий за оценка № 2.2 от Условието за кандидатстване по интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони (услуги)“ Уважаеми госпожи и господа, Във връзка с подготовка на заявление за подпомагане по интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони (услуги)“ отправяме молба за разяснение относно изпълнението на изискването по критерий за оценка № 2.2, а именно – кандидатът да има седалище в селски район от най-малко 12 месеца преди датата на кандидатстване. Фирмата-кандидат е регистрирана в гр. Пловдив през 2022 г. единствено по административни причини на собственика, но реално извършва дейност повече от 12 месеца в селски район (община Несебър). Всички	

	приходи са доказуемо генерирани именно там, което може да бъде удостоверено чрез официални отчети към НАП и регистрации на касови апарати, намиращи се в селския район. Допълнително подчертаваме, че планираната инвестиция в селските райони не стартира с настоящото проектно предложение, а е естествено продължение на стопанската дейност, извършвана устойчиво и непрекъснато на територията на селската община Несебър. В тази връзка молим за уточнение:	
	1. Може ли да се приеме, че кандидатът изпълнява условието за минимум 12-месечен период на дейност в селски район, предвид описаната ситуация?	1. и 2. Критерия за допустимост относно седалището на кандидата се счита за изпълнен, в случай че вписаното в Търговския регистър седалище попада в обхвата на Приложение № 4 на УК.
	2. Какви конкретни документи следва да се приложат за доказване на фактическата дейност в селски район, въпреки регистрацията на дружеството извън селски район по административни причини? Благодарим предварително за оказаното съдействие и своевременния отговор!	Съгласно чл. 12, ал. 1 от Търговския закон „седалището на търговеца е населеното място, където се намира управлението на дейността му“. Подкрепа по интервенцията се предоставя за развитие на неземеделски дейности на територията на общините от селските райони съгласно Приложение № 4 към настоящите условия за кандидатстване. В тази връзка допустимите кандидати по приема трябва да имат седалище и да развиват дейностите, предмет на заявлението за подпомагане изцяло на територията на селските райони съгласно Приложение № 4.

22	11 март 2025 г.	Допустим разход ли е закупуването на вендинг машини за лекарства в приоритетния сектор "Търговия на дребно с лекарства и други фармацевтични стоки"?	Цитираният от Вас разход би попаднал в обхвата на допустимите разходи в Раздел 12 на УК при спазване на условията за допустимост на разходите в Раздел 12.1 и на дейностите в Раздел 11.1, както и изискванията на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, в това число свързаните със специфични разрешения и в съответствие с наложените регулации за гарантиране на безопасността и ефикасността на лекарствата.
23	11 март 2025 г.	Уважаеми дами и господа, Имам следните въпроси по интервенция II.Г.3. „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ – УСЛУГИ: 1. Допустимо ли е да се кандидатства за инвестиции към съществуващ хотел с категоризация от преди повече от 24 месеца за следните дейности: основен ремонт на ресторанта към хотела, основен ремонт на външен басейн към хотела, създаване на нова спа зона към хотела? В случай на положителен отговор, то има ли изискване след това тези допълнителни услуги към мястото за настаняване да бъдат използвани освен от клиентите на хотела и от други външни посетители?	Моля да се запознаете с разясненията от запитване № 3. Следва да имате предвид и изискванията на т. 13 и 14 от Раздел 11.1 от УК.
24	11 март 2025 г.	Здравейте, Бих искала да помоля за разяснение - потвърждение относно изискуемите документи по приема. В случай, че	Моля да се запознаете с разяснение по точка 4 от запитване № 11.

		инвестиционното предложение на кандидата включва Специализирани транспортни средства (строителни машини), необходимо ли е да се представя Документ за ползване на имота/сградата за срок не по-малко от 6 години, тъй като инвестицията не попада в обхвата на разходите, за които този документ се изисква (т. 5.1 и т. 5.2 от раздел 11 Условия за допустимост на дейностите), следователно документът е неприложим.	
25	11 март 2025 г.	Здравейте, Относно процедура II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ - УСЛУГИ: Едно от изискванията за допустимост на кандидатите - земеделски стопани е да имат седалище на територията на селски район. Какво се има предвид под "седалище" - земеделският стопанин да има постоянен/настоящ адрес на територията на селски район или неговото стопанство да е регистрирано в община, попадаща в обхвата на селските райони?	Моля да се запознаете с отговор на запитване № 21.
26	11 март 2025 г.	Здравейте, Аз съм жена и планирам създаването на моя фирма в селски район. Ако я регистрирам сега и желая да кандидатствам по процедурата, това ще се тълкува ли като изкуствено създаване на условия, както е посочено в	Допустимите кандидати по приема са регламентирани в Раздел 10 от УК, като същите могат да бъдат новообразувани. Съгласно дефиницията за „Новообразувано предприятие“ в Раздел 2, условието, на което следва да отговарят е свързано с максимален срок от вписването им в Търговския регистър, а именно до 12

		раздел 10.2. Критерии за недопустимост на кандидатите, т.8 от Условиата за кандидатстване?	месеца към датата на кандидатстване. В този смисъл не се счита за изкуствено условие „ако новосъздадено предприятие бъде регистрирано след датата на отваряне на процедурата“.
27	12 март 2025 г.	Здравейте, Във връзка с приема на проекти по Интервенция II.Г.3 - „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони - УСЛУГИ“ имам следния въпрос: В условията за допустимост на кандидатите (стр.21-22 от условията за кандидатстване) сте посочили, че кандидати могат да бъдат: - Земеделските стопани; - Микропредприятия; В условията за допустимост на дейностите (стр.26 от условията за кандидатстване) сте посочили: "5. Заявленията за подпомагане се изпълняват върху имот – собственост на кандидата, а когато имотът не е собственост на кандидата, към заявленията за подпомагане се прилагат документи за: 5.1.учредено право на строеж върху имота за срок не по-малко от 6 години за кандидати микро-, малки или средни предприятия и 8 години за кандидати големи предприятия..... 5.2. документ за ползване на имота/сградата за срок не	За допустимите кандидати по т. 2 от Раздел 10.1. на УК – земеделските стопани не е посочено ограничение относно вида на предприятието по смисъла на Закона за малките и средни предприятия (ЗМСП). В тази връзка същите могат да бъдат „юридически лица със статут на малки, средни и големи предприятия“.

		по-малко от 6 години за кандидати микро-, малки или средни предприятия и 8 години за кандидати големи предприятия....." Изхождайки от горните текстове моля да отговорите, могат ли кандидати по тази интервенция да са юридически лица със статут на малки, средни и големи предприятия?	
28	12 март 2025 г.	Уважаеми дами и господа, Имам следните въпроси по интервенция II.Г.3. „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ – УСЛУГИ: Допустимо ли е в сектор I56 Ресторантьорство да се предвиди инвестиция за мобилен ресторант /кантина/ - те са оборудвани с всичко необходимо за приготвяне на храна и могат да се придвижват по транспортната мрежа. В случай, че са допустими, необходимо ли е разрешително за поставяне и документ за наем от минимум 6 години преди кандидатстването?	1. Съгласно т. 5 от Раздел 11.1 на УК, заявленията за подпомагане се изпълняват върху имот – собственост на кандидата, а когато имотът не е собственост на кандидата, към заявленията за подпомагане се прилагат документи по т. 5.1 и/или т. 5.2. В случай на дейности, включващи разходи за преместваеми обекти, съгласно т. 7 от същия раздел, заявленията за подпомагане се придружават с разрешение за поставяне, издадено в съответствие със ЗУТ.
		В списъка с референтните цени няма посочени референтни цени за строителна техника. Това така ли е? Или има определена референтна цена за конска сила?	2. Определените референтни разходи за активите, дейностите и услугите по приема са посочени в списъка по Приложение № 11 към УК.
29	12 март 2025 г.	Здравейте,	От така поставеното запитване не става ясно каква е целта на отдаването на имотите, поради което УО не може да

		Основния КИД на моята фирма е Даване под наем и експлоатация на собствени недвижими имоти и искам да кандидатствам с тази дейност. Фирмата отговаря на всички условия за допустимост по програмата Г.З. „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ - УСЛУГИ. Въпроса ми е дали е допустимо да инвестирам в подобряване на единия имот(СМР-смяна на настилка и ВЕИ) с цел повишаване на неговата енергийна ефективност, удължаване на експлоатационния му живот и привличане на повече наематели, което би довело до по-устойчиво използване на имота и увеличаване на приходите на фирмата?	даде категоричен отговор относно допустимостта на цитираните от Вас разходи. В допълнение следва да имате предвид, че съгласно т. 5 от Раздел 12.2 на УК разходи, свързани с изграждане/ремонт/реконструкция на помещенията, свързани с нощуване в места за настаняване, включително оборудване и обзавеждане на помещенията за настаняване в тях, с изключение на разходите за дейности, свързани с раздел по КИД-2008 Q 87 „Медико-социални грижи с настаняване“ <u>не са допустими</u>.
30	12 март 2025 г.	Добър ден, Във връзка с отворената процедура „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ - УСЛУГИ моля за следните разяснения: 1. Допустимо ли е да се кандидатства с новообразувано предприятие регистрирано след обявяване на процедурата? 2. Ако предприятието е регистрирано в селски район, който е допустим по програмата, може ли инвестицията да се осъществява в друг селски район, където е базата на фирмата? 3. При съществуващо предприятие от 2020 г., което не е осъществявало дейност до 2024 г. и е започнало да осъществява такава от 2024 г. до момента допустимо ли е	1. Моля да се запознаете с разяснение на запитване № 26. 2. Моля да се запознаете с разяснение по т. 3 на запитване № 19. 3. Цитираното от Вас дружество би било допустимо, в случай че отговаря на критериите и условията в Раздел 10.1 на УК. По отношение на критерии за оценка 2.1 и 2.2, същите оценяват съотношението между размер на

		да кандидатства по процедурата и може ли критерият за оценка относно оперативната печалба на кандидата да се вземе предвид финансовата 2024 г? 4. Ако предприятието е с код по КИД 2008 96.02, а 80 % от заложените разходи в проекта попадат в обхвата на код Q 86.90 ще бъдат ли присъдени точки за дейности в областта на здравеопазването и социалните услуги при положение, че дейността на фирмата ще остане в код по КИД 2008 96.02? Пример: Апарати, извършващи медицински процедури.	оперативната печалба на кандидата (по критерий 2.1 - със седалище в селски район от най-малко 12 месеца преди датата на кандидатстване или по критерий 2.2 - със седалище в селски район от по-малко от 12 месеца преди датата на кандидатстване) за финансовата 2023 г. и заявената стойност на инвестициите и дейностите в заявлението за подпомагане. 4. В случай, че дейностите по заявлението за подпомагане попадат в обхвата на приоритетните кодове на икономически дейности по КИД-2008 от Раздел 13 на УК, и отговарят на условията за получаване на приоритет по съответния критерий, то кандидат в описаната от Вас хипотеза би получил точки по критерия.
31	13 март 2025 г.	Здравейте, необходимо ли е документите по т.7,т.9 и т.10 от раздел 14.2 Списък с общи документи към УК по Интервенция II.Г.3 да бъдат заверени нотариално и вписани в агенция по вписванията?	Съгласно Чл. 4., буква е) от Правилника за вписванията, в имотния регистър се вписват всички договори за наем на недвижим имот, в т.ч. на земеделска земя, когато са за срок по-дълъг от една година. В тази връзка, всички представени от кандидата документи следва да отговарят на действащата нормативна уредба, включително и за всеки договор за наем над 1 година. По отношение на документа по т. 7 следва да имате предвид, че нотариалният акт е основният документ, който удостоверява правото на собственост върху недвижим имот.

32	13 март 2025 г.	Здравейте, регистриран ЗС съм в производството на оранжерийни зеленчуци с код на дейността по КИД са: 0113 /Отглеждане на зеленчуци, дини и пъпеши, кореноплодни и грудкови/ и 4631 /Търговия на едро с плодове и зеленчуци/. Допустими ли са разходи по подмяна на оранжерийни стъкла и подмяна на тръби за отопление по итервенцията II.Г.З „Инвестиции за неселскостопански дейности“?	Цитираните от Вас разходи не попадат в обхвата на допустимите по настоящия прием, предвид недопустимите дейности по точки 1 и 2 от Раздел 11.2 на УК.
33	13 март 2025 г.	Здравейте, Допустим разход по процедурата ли е поставяне на ВЕИ за собствени нужди на покривни пространства места за настаняване?	Моля да се запознаете с разяснение по запитване № 10.
34	13 март 2025 г.	Здравейте, Собственик съм на фирма, която притежава и управлява място за настаняване (апартхотел) в селска община. Искам да кандидатствам с проект за изграждане на център за отдих и релакс на гостите на апартхотела. Поради липса на свободни помещения в апартхотела, мога да изградя центъра в отделна, съседна сграда, за което помещение имам документ за ползване за срок от 10 години. КИД на фирмата е 55.10 – Хотели и подобни места за настаняване.	Цитираната от Вас дейност е допустима в случай, че отговаря на условията на точки 13 и 14 от Раздел 11.1 на УК. В допълнение, моля да се запознаете с разясненията от запитване № 3.

		Допустимо ли е по настоящата мярка да изградя центъра като допълнителна услуга за гостите на апартхотела в допълнение към хотелиерските услуги, които предоставям. Отговарям на всички останали условия за допустимост на кандидата.	
35	14 март 2025 г.	Здравейте, моля да отговорите как ще се смятат точките по критерий 2.2. "Финансовото състояние на кандидата със седалище в селски район от по-малко от 12 месеца преди датата на кандидатстване, обезпечава реализирането на инвестициите по заявлението за подпомагане", ако фирмата-микропредприятие е регистрирана през 2024 или 2025 г. и съответно няма приключена 2023 г. Означава ли това, че всички новосъздадени фирми ще се ошетен и няма да получат никакви точки по критерия?	Цитираният от Вас критерий е по Приоритет 2 по т. 2 от Раздел 13 на УК, и точки по същия биха получили кандидати с потенциал за растеж и развитие, установен в зависимост от това дали финансовото състояние на кандидата със седалище в селски район от най-малко последните 12 месеца или със седалище в селски район от по-малко от 12 месеца преди датата на кандидатстване, обезпечава реализирането на инвестициите по заявлението за подпомагане. Критериите по приоритета оценяват съотношението между размер на оперативната печалба на кандидата (по критерий 2.1 - със седалище в селски район от най-малко 12 месеца преди датата на кандидатстване или по критерий 2.2 - със седалище в селски район от по-малко от 12 месеца преди датата на кандидатстване) за финансовата 2023 г. и заявената стойност на инвестициите и дейностите в заявлението за подпомагане. Съгласно дефиницията в Раздел 2 „Новообразувани предприятия“ са предприятия, за които, към датата на кандидатстване са изтекли до 12 месеца от вписването им в Търговския регистър. В тази връзка тези предприятия не

			биха могли да предоставят изискваната информация по Приоритет 2 и съответно да получат точки по критерий 2.1 или критерий 2.2.
36	14 март 2025 г.	Здравейте, Във връзка с изискуемите документи на етап кандидатстване. Предварителни или окончателни договори за услуги и доставки – обект на инвестицията, за всички доставки и услуги ли се изисква на етап кандидатстване, включително доставки и услуги надвишаващи 30 000 лв.? Има ли изискване, какво трябва да включва предварителният или окончателен договор?	Документите по т. 18 от Раздел 14.1 на УК трябва да бъдат предоставени за всеки заявен за финансиране разход и задължително да съдържат информация за марка, модел (когато е приложимо), техническа спецификация, цена в левове или евро с посочен ДДС и срок за изпълнение (важи в случаите по т. 13 и 14 от Раздел 12.1 „Условия за допустимост на разходите“). В случаите на инвестиции за СМР, пряко свързани с изпълнение на дейностите по заявлението за подпомагане към договорите се прилагат и количествено-стойностни сметки.
37	14 март 2025 г.	Здравейте, във връзка с прием по интервенция II.Г.3 " Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони" - УСЛУГИ моля за уточнение от Раздел "Изискуеми документи". Инвестиционно предложение е свързано със СМР (ремонт), за което има издадено Становище от архитект, че не се нуждае от разрешение за строеж. От УК не става ясно дали трябва да се представят количествени сметки по т. 13 или Подробни количествени сметки, заверени от правоспособно лице по съответната част по т. 12 (може би е в случай, че за СМР , за които се изисква одобрен инвестицион проект ?).	При така описаната от Вас хипотеза, касаеща строително-монтажни работи, за които не се изисква разрешение за строеж, към заявлението за подпомагане следва да бъдат предоставени документите по т. 7/8, т. 9/10, т. 12, т. 13, т. 15, т. 18 и т. 20.

		Тоест, за извършване на текущ ремонт (СМР) на сграда и помещения се представят количествени сметки, становище от архитект, 1 независима оферта и 1 предварителен или окончателен догор, съгласно изискуемите документи по УК.	
38	16 март 2025 г.	Здравейте! Във връзка с отворения прием по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ – Услуги, моля за следните разяснения: 1. Едноличен собственик на фирма-кандидат е друго юридическо лице, чийто едноличен собственик е жена, както и ще бъде посочено в т. 9 от Заявлението за подпомагане, където е предвидено да се попълват данните за действителните собственици на фирмата-кандидат. Въпрос: Кандидатът ще получи точките по критерий за подбор 1.1. „Заявление за подпомагане, подадено от кандидат жена“?	1. В критерия е записано, че „едноличният собственик на капитала е жена“. В случая, едноличния собственик на капитала е юридическо лице. При така описаната хипотеза, заявлението за подпомагане не следва да получи приоритет по критерий 1.1.
		2. Притежавам парцел, в който са изградени няколко бунгала, всяко от които е с отделна категоризация от септември 2024 г. Парцелът е голям, като предстои поставяне на още бунгала. В рамките на свободното пространство, извън бунгалата, планирам да изградя ресторант, който ще бъде категоризиран отделно, като самостоятелен обект. Ресторантът ще бъде независим, ще функционира самостоятелно и ще генерира отделен от	2. При така описаната хипотеза дейността, за която ще се кандидатства и включително сградата, в която ще бъде извършвана са независими от вече изградените места за настаняване. Бунгалата не попадат в обхвата на местата за настаняване по код по КИД-2008 55.10, а същите са включени по код 55.20 Туристическо и друго краткосрочно настаняване. В тази връзка изграждането на ресторант следва да се отнесе в Раздел 56. Ресторантьорство като в

	бунгалата приход, който ще се осчетоводява в отделни аналитични сметки. Съгласно условията за кандидатстване „В случаите на заявени разходи за дейности, свързани със съществуващи места за настаняване, кандидатът трябва да е осъществявал дейността, свързана със съществуващи места за настаняване минимум 12 месеца преди датата на кандидатстване. В този случай кандидатите са длъжни да притежават валиден документ за категоризация на мястото за настаняване“. Във връзка цитираното условие, отделните инвестиционни намерения се осъществяват на един общ собствен парцел, където изградените вече бунгала са категоризирани като самостоятелни обекти, а не като общ обект за настаняване. Въпрос: Допустимо ли е изграждането на функционално самостоятелна сграда-ресторант в същия парцел, като отделна инвестиция, която няма да има връзка с останалите обекти в парцела?	този случай новата дейност не следва да попада в хипотезите на т. 13 и т. 14 от Раздел 11.1 на УК. В допълнение, моля да се запознаете с разясненията по запитване № 3.
	3. Също така, моля за следните разяснения, свързани с раздел 6. „Приложим режим на минимални/държавни помощи: 3.1. При определяне на размера на получените помощи de minimis, достатъчна ли е проверката в посочените в т. 10 от раздела електронни адреси?	3.1. Задължение на всеки администратор на държавна помощ е да уведоми получателя за получената такава. В тази връзка, кандидатите следва да разполагат с информацията за получената от тях държавна помощ. Предоставените в УК връзки към отделни регистри са само и единствено за допълнително подпомагане на кандидатите.

		3.2. В дадения линк към сайта на Министерство на финансите (https://minimis.minfin.bg) има препратки към два вида справки, едната за получените от дадено предприятие държавни помощи в публично достъпната част на Модула за прозрачност на Европейската комисия, а другата - справка за получени минимални помощи в Информационна система „Регистър на минималните помощи“. Моля за уточнение в кой от двата регистъра следва да се правят проверките?	3.2. Както е посочено на страницата, която се отваря на посочения електронен адрес - не е необходимо да се регистрирате в системата, за да направите справка за получени минимални помощи от даден бенефициент за период от три години и насочва към секция „Публична справка за получените минимални помощи“ долу, вляво.
		3.3. За какъв период се проследяват получените помощи de minimis или е достатъчна само наличната в посочените в т. 10 регистри информация?	3.3. Моля да се запознаете с разяснението по т. 3.1. от настоящото запитване. Периодът, за който се проследяват получените помощи е посочен в т. 1 на Раздел 6 от УК.
39	16 март 2025 г.	Здравейте! Моля за разяснение по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ (услуги). В процес на изграждане съм на „Къща за гости с ресторант“, като по проект ресторантът е функционално обособен на партерния етаж. Ресторантът е позициониран отделно от помещенията за настаняване, ще генерира отделен от самото настаняване приход, който ще се осчетоводява в отделни аналитични сметки. Тъй като, в Условиата за кандидатстване не са налични изисквания към дейностите, свързани с новопроектирани и строящи се места за настаняване, а само за съществуващи такива, моля да отговорите дали разходите за изграждане и оборудване на ресторант към	Разходите за изграждане и оборудване на ресторант към новопроектирана и новострояща се къща за гости са допустими. В допълнение, моля да се запознаете с разяснения по т. 4.1 от запитване № 3.

		новопроектирана и новострояща се къща за гости са допустими?	
40	16 март 2025 г.	Извършвам товарен транспорт (КИД 2008: 49.41 „Товарен транспорт“) на строителни отпадъци от обекти и желая да закупя багер, окомплектован с чук, щипка и ножица за рязане на желязо, който ми е необходим за допълнително раздробяване на отпадъците, с цел оптималното им товарене и извозване. Във връзка с отворения прием на заявления за подпомагане на дейности, насочени към развитие на услуги по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“, моля за следното разяснение: Тъй като, в Условиата за кандидатстване за багерите е дадено определение като строителни машини, моля да отговорите дали закупуването на строителни машини е допустим разход само за строителни фирми или и за други, чиято дейност попада в други допустими кодове по КИД 2008?	Посочената в запитването икономическа дейност с код по КИД-2008 - 49.41 „Товарен транспорт“ не попада в обхвата на Приложение № 8 към УК със списък на сектори на икономиката, допустими за инвестиции в неземеделски дейности, насочени към развитие на услуги по точка 1 от Раздел 11 „Допустими дейности“. Закупуването на строителни машини е допустимо, в случай че същите отговарят на определението за „специализирани транспортни средства“ от Раздел 2 на УК и на условието на т. 4 от Раздел 12.1. Също така, по настоящия прием не са заложили изисквания по отношение на изпълняваната от кандидата предходна или настояща дейност, като дейността по проекта, за която се кандидатства, следва да попада в обхвата на Приложение № 8 към УК.
41	16 март 2025 г.	Фирмата ми се намира в селски район и се занимава с озеленяване, като отделно притежава магазини за продажба на цветя и градински център за продажба на открито. Не съм земеделски стопанин, но градинският център е разположен върху земеделска земя. Планирам да кандидатствам по отворения прием по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ (УСЛУГИ) само за дейността ми по	Посочената в запитването дейност попада в обхвата на Приложение № 8 към УК със списък на сектори на икономиката, допустими за инвестиции в неземеделски дейности, насочени към развитие на услуги по точка 1 от Раздел 11 „Допустими дейности“. 1. Предвид ограничената информация относно разходите в запитването, следва да имате предвид, че за да

		озеленяване за малък багер, бус за превоз на инвентар и материали, склад за съхранение на инвентара и помещение за охрана. В тази връзка, моля за следните разяснения: 1. Допустими ли са за подпомагане по този прием посочените по-горе видове разходи за инвестиции? 2. Двете помещения, за които планирам да кандидатствам ще се намират в една сграда, за която вече има издадено разрешение за строеж за обект „Едноетажна селскостопанска сграда за съхранение на селскостопански инвентар и помещение за обитаване“. Сградата ще се използва единствено за съхранение на инвентар и материали, свързани с озеленителната дейност, а помещението за обитаване представлява малка стая за охрана. Допустимо ли да кандидатствам за изграждането на така описаната сграда? Проблем ли е наименованието на разрешението за строеж? Наименованието е свързано с това, че земята на градинския център е земеделска, но там не се извършва и няма да се извършва земеделска дейност, а и фирмата не е земеделски стопанин.	попаднат в обхвата на допустимите, същите следва да отговарят на изискванията, определени в Раздел 12.1 на УК. В допълнение, в Раздел 2 е посочена дефиниция за „Специализирани транспортни средства“, в обхвата на която попадат разходите по т. 1.2 от Раздел 12. 2. Преценката относно допустимостта на разхода е комплексна и ще бъде извършена от страна на Държавен фонд „Земеделие“ на основание представените към заявлението за подпомагане документи. Изискванията към дейностите, включващи строително-монтажни работи са посочени в точки 5 и 6 от Раздел 11.1., при условията на т. 3 и т. 10 от Раздел 12.1 на УК. Следва да имате предвид, че по приема се подпомагат единствено инвестиции в неземеделски дейности, които се изпълняват изцяло на територията на селските райони.
42	17 март 2025 г.	Съгласно точка 6 от раздел 11.1 Условия за допустимост на дейностите както и съгласно точка 11 от раздел 14.1 Списък с общи документи бенефициентите следва да представят одобрен инвестиционен проект, изработен във фаза „Технически проект“ или „Работен проект“ в съответствие с изискванията на ЗУТ и Наредба № 4 от 2001 г. В допълнение на това е направено уточнението, че се	С цел намаляване на административната тежест, като изискуем документ в Условията за кандидатстване е посочено, че се предоставя част „Архитектура“ в нейната цялост (обяснителни записки и всички чертежи и схеми), заедно с обяснителните записки и ситуационните чертежи по останалите части, без подробни чертежи и планове.

	предоставят „само част „Архитектура“ в нейната цялост, и обяснителните записки по останалите части, ведно със ситуационни чертежи към тях. В документите следва да е са посочени РЗП на сградите, за които се кандидатства и площта на вертикалната планировка. С оглед на гореописаното моля да уточните кои конкретни документи се изискват като част от „Одобрен инвестиционен проект“ — нужно ли е да предоставим всички обяснителни записки и съпътстващи чертежи по всички части на проекта, или се изискват само обяснителните записки и ситуационните чертежи, без останалите подробни чертежи и планове? Моля да поясните какво точно се има предвид под „обяснителни записки по останалите части, ведно със ситуационни чертежи към тях“ — изисква ли се целият проект по съответните части, тъй като обяснителните записки и чертежите обикновено са неразделна част от пълната проектна документация или е описано в този вариант е с различна цел?	
	2. В точка 3 и 4 от раздел 11.2 Недопустими дейности са описани хипотези, в които не се предоставя подкрепа с оглед на избягване припокриването с други програми и фондове, които са подробно изброени в съответните точки. В същите точки са описани програмите и условията, като е посочено, че няма да се предоставя помощ за „кандидати ОДОБРЕНИ за подпомагане“, както и за „разходи, ОДОБРЕНИ за подпомагане“ по различни програми, подробно изброени в съответните точки. В точка 5 обаче от същия раздел е направена референция с	В т. 5 на Раздел 11.2 е посочено изрично в скоби, че по отношение на т. 4 се има предвид за същите разходи. В допълнение правим следното разяснение: 1. В случаите по т. 3, и в случай, че преди сключването на административен договор по настоящия прием по Стратегическия план по ОСП се установи, че кандидатът е сключил договор за финансиране (който не е прекратен) по цитираните по т. 3 програми/процедури, то на

	точка 3 и 4, като там е посочено, че в случай на СКЛЮЧЕН договор за финансиране (който не е прекратен), то на кандидат ще бъде издаден административен акт по чл. 13, ал. 1 от Наредба № 4/2024 г. С оглед на гореописаното моля да дадете разяснения дали в крайна сметка недопустими кандидат/разходи са тези, за които има одобрен проект (но не и сключен договор) или недопустими кандидат/разходи са тези, които имат сключен договор със съответната финансираща институция.	съответния кандидат ще бъде издаден административен акт по чл. 13, ал. 1 от Наредба № 4/2024 г. 2. В случаите по т. 4, и в случай, че преди сключването на административен договор по настоящия прием по Стратегическия план по ОСП се установи, че кандидатът е сключил договор за финансиране (който не е прекратен) по цитираните по т. 4 (за същите разходи) програми/процедури, то на съответния кандидат ще бъде издаден административен акт по чл. 13, ал. 1 от Наредба № 4/2024 г.
	3. Съгласно точка 6 от раздел 14.1 Списък с общи документи е дадено следното уточнение: „Когато този документ не е представен към датата на подаване на заявлението за подпомагане, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока по чл. 12, ал. 5 от Наредба №4 от 2024 г“. Следва ли кандидатите да приемат, че на етап подаване на проектите си предложения не е задължително документът да е издаден от съответната институция и е допустимо да се предостави входящ номер в доказателство за подадена заявка за издаването му? Аналогично на този въпрос стои неизвестната и за документи по т. 11, т. 14, т. 15, и т. 16 от същия раздел.	3. В Условиата за кандидатстване няма изискване за предоставяне на входящ номер като доказателство за подадена заявка за издаване на даден документ. В случай, че изброените от Вас документи са приложими съгласно дейностите и разходите по заявлението за подпомагане и не са представени при подаването му в СЕУ, то същите следва да се представят най-късно в срока по чл. 12, ал. 5 от Наредба № 4, съгласно който <i>„в случай на липса или нередовност на документи, при възникване на необходимост от предоставяне на допълнителни документи, при непълнота и неяснота на заявените данни и посочените факти по ал. 1, т. 1, както и с цел да се удостовери верността на заявените данни, кандидатът се уведомява чрез СЕУ и се определя срок за тяхното отстраняване, който е не по-кратък от 14 дни за първо уведомително писмо“</i>.

	4. Съгласно т. 8 от Раздел 14.1 „Списък с общи документи“ от документацията за кандидатстване, дейностите и инвестициите, за които се изисква лицензиране, разрешение и/или регистрация съгласно българското законодателство, се подпомагат само ако са представени съответните лицензи, разрешения и/или документ, удостоверяващ регистрацията, когато това обстоятелство не е проверимо в публични регистри. Моля да уточните на кой етап от процеса е необходимо да бъдат представени тези лицензи и разрешителни — при подаване на заявлението за подпомагане или при подаване на заявка за окончателно плащане?	Цитираната т. 8 е от Раздел 11.1 „Условия за допустимост на дейностите от УК. В случай, че към датата на кандидатстване дейностите по заявлението за подпомагане не са извършвани от предприятието на кандидата, то документите, свързани с лицензиране, разрешение и/или регистрация на дейностите/инвестициите съгласно българското законодателство следва да бъдат осигурени в срока за изпълнение на одобреното заявление за подпомагане и представени към заявката за междинно и/или окончателно плащане.
	5. Съгласно точка 7 от раздел 14.1 Списък с общи документи е посочено, че кандидатите следва да предоставят: „Документ за собственост на кандидата или на собственика на кандидата – ЕТ на имота/сградата и/или друг вид недвижими имоти, обект на инвестицията“. От описаното не става пределно ясно дали е нужно в хипотеза на кандидат ЕТ да се състави документ за ползване на имота/сградата/помещението. Ако кандидатът е едноличен търговец (ЕТ), достатъчно ли е за доказване на собствеността върху имота да се представи нотариален акт на физическото лице, което е собственик и управител на ЕТ? Или въпреки че физическото лице и кандидатът ЕТ са едно и също лице, е необходимо да се сключи договор за наем между тях за ползване на имота/сградата/помещението?	5. Предвид, че собственикът на едноличния търговец е физическо лице, в случай, че кандидатът е ЕТ, документа за собственост може да е на неговия собственик – физическото лице.

		6. В документацията за кандидатстване не е посочено изрично дали разходите за закупуване и инсталиране на зарядни станции за електрически мобили, са допустими или недопустими. Моля да уточните дали такива разходи могат да бъдат включени в заявлението за подпомагане, и ако да — при какви условия и в кой раздел биха могли да се класифицират като допустими?	6. Следва да имате предвид, че дейност с код по КИД-2008 35.14 Търговия с електрическа енергия не попада в обхвата на Приложение 8 и тази дейност е недопустима. В случай, че разходите за закупуване и инсталиране на зарядни станции за електрически автомобили са свързани с извършване на горецитираната дейност, същите са недопустими за подпомагане.
42	17 март 2025 г.	1. При покупка на недвижим имот, за който има издадени разрешения за строеж за обекти 5-та и 6-та категория, нужни ли са допълнителни документи от главния архитект на общината, в които са посочени новите данни на титуляря собственик? 1.1. Становището на главния архитект с подробно описание на инвестиционното намерение, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж, когато издаването му не се изисква съгласно ЗУТ, необходимо ли е да се споменава наименованието на конкретната програма, за която ще се кандидатства? 1.1.1. При покупка на недвижим имот, за който има изготвени технически проекти за реализацията на 6-та категория строежи, за които не се изисква издаването на разрешение за строеж съгласно ЗУТ, по какъв ред и начин могат да се прехвърлят правата над тях на новия титуляр – собственик?	В изпълнение на чл. 4, ал. 1 от Наредба № 4 от 25 октомври 2024 г. за реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, за сключване и изменение на административни договори, за налагане на административни санкции за интервенциите по чл. 73, 74, 75, чл. 77, параграф 1, букви „а“, „в“ – „е“ и чл. 78 от Регламент (ЕС) 2021/2115, за условията и реда за изплащане, за отказ за изплащане и намаления на плащанията, и за оттегляне на изплатената финансова помощ за интервенциите по чл. 73, 74, 75, 77 и 78 от същия регламент и в съответствие с разпоредбите на чл. 68, ал. 4 от Закона за подпомагане на земеделските производители, кандидат за подпомагане може да иска разяснения по отношение на условията за кандидатстване в срок до три седмици след откриване на приема. Разясненията се утвърждават от ръководителя на Управляващия орган или от оправомощено от него длъжностно лице. Те се дават по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на заявлението за подпомагане и са задължителни за всички кандидати. Разясненията се

	1.2. Издадените становища от МЗХ, РИОСВ, РЗИ и други държавни и общински институции за конкретен недвижим имот с определени инвестиционни намерения, при продажбата на недвижимия имот, заедно със съгласуваната техническа проектна документация, автоматично ли се прехвърля собствеността над новия титуляр или е нужно на ново да се съгласуват същите одобрени технически проекти в гореописаните институции? 2. Как трябва да се постъпи правилно при реализирането на инвестиции за устойчива енергия от ВЕИ за собствено потребление, когато за тях са необходими издаването на разрешение за строеж от главния архитект на съответната община, а трафопоста, от който се консумира електроенергията съответния имот е без актуален собственик и електроразпределителното дружество няма да може да съгласува проектната документация за реализирането на ВЕИ инвестицията. Редки са случаите, но известна част от физическите и юридическите лица, които са абонати на ЕРП-тата имат партиди и достъп до електроенергия, но трафопостовите са без собственици и в подобни случаи, не винаги ЕРП-то може да съгласува някои технически проекти/инвестиционни намерения от страна на инвеститорите. в тази наредба от ЗУТ има информация, която пряко и косвено засяга ВЕИ инвестициите, а в чл. 147 съм споделил част от текста, докато в Чл. 151. Има много двусмислени	публикуват в Системата за електронни услуги (СЕУ). Съгласно публикуваната в СЕУ (https://seu.dzf.bg/drupal/?q=G3U) и на електронната страница на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони (https://www.sp2023.bg/index.php/bg/proceduri/otvoreni-proceduri/intervencia-ii-g-3-investicii-za-neselskostopanski-dejnosti-v-selskite-rajoni-uslugi) заповед за утвърждаване на Насоките за кандидатстване по прием за заявления за подпомагане на дейности, насочени към развитие на услуги по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“, кандидатите могат искат разяснения до 3 седмици от началото на приема (28.02.2025 г.), но не по-късно от 21.03.2025 г. включително. Искания за разяснения следва да се изпращат единствено на електронна поща rdd@mzh.government.bg или чрез СЕУ. По интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ към момента са отворени три отделни приема – за занаяти, производство и услуги, към всеки от които са утвърдени индивидуални насоки за кандидатстване, част от които са условията за кандидатстване. Крайните сроковете за разяснения по условията за кандидатстване по приемите за развитие на занаяти и производство бяха съответно до 12.02.2025 г. и 19.02.2025 г. От текста на поставените от Вас въпроси не става ясно за кой от горецитираните приеми се отнасят.
--	---	---

	текстове, моля конкретизирайте вашите тълкувания за подобни казуси. Чл. 151. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., предишен текст на чл. 151, изм. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Не се изисква разрешение за строеж за: Чл. 147. (1) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Не се изисква одобряване на инвестиционни проекти за издаване на разрешение за строеж за: 14. (нова - ДВ, бр. 35 от 2011 г., в сила от 03.05.2011 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2019 г., в сила от 21.05.2019 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 6 от 2023 г., в сила от 20.01.2023 г.) монтаж на инсталации за производство на електрическа енергия, топлинна енергия и/или енергия за охлаждане от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност до 1 MW включително към съществуващите сгради и постройки, в т.ч. върху покривните и фасадните им конструкции и в прилежащите им поземлени имоти. За монтаж на инсталациите върху съществуващите сгради и постройки, в т.ч. върху покривните и фасадните им конструкции, разположени извън урбанизираните територии, не се изисква изработване и одобряване на подробен устройствен план; 14а. (нова - ДВ, бр. 42 от 2022 г., в сила от 07.06.2022 г.) изграждане на енергиен обект по чл. 25а, ал. 1 от Закона	Във връзка с гореизложеното и с оглед обхвата на разясненията по отношение на условията за кандидатстване (УК) по Прием на заявления за подпомагане на дейности, насочени към развитие на услуги по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г., Управляващия орган предоставя следната информация по реда на поставените въпроси: 1. Всички строителни книжа и документи в съответствие със Закона за устройство на територията (ЗУТ) трябва да са на името на кандидата, който следва да е възложител съгласно Раздел II. Участници в строителството и взаимоотношенията между тях от Закона. 1.1. Становището на главният архитект следва да е с подробно описание на инвестиционното намерение, като няма изискване за описание на програма/интервенция. 1.1.1. Съгласно чл. 137 от ЗУТ, строежите „шеста“ категория подлежат на разрешаване на строителството и не попадат в обхвата на чл. 151 от ЗУТ. Промените в строителните книжа и документи в съответствие със ЗУТ се извършват от компетентното лице по чл. 148 от ЗУТ. 1.2. В случай, че под понятието „одобрен технически проект“ се визира инвестиционен проект по ЗУТ, изработен във фаза „технически проект“, наименованието
--	---	---

	за енергията от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност до 5 MW; 15. (нова - ДВ, бр. 21 от 2018 г., в сила от 09.03.2018 г.) изграждане на физическа инфраструктура за разполагане на кабелни електронни съобщителни мрежи в сгради, в т.ч. в режим на съсобственост или етажна собственост; 16. (нова - ДВ, бр. 21 от 2018 г., в сила от 09.03.2018 г.) изграждане на физическа инфраструктура за разполагане на кабелни електронни съобщителни мрежи от регулационната линия на имота, в който се изгражда, до входната точка на мрежата в сградата; 17. (нова - ДВ, бр. 16 от 2021 г.) оранжерии с площ от 200 кв. м до 1000 кв. м включително, без съпътстващи производствени инсталации и без помощни (обслужващи) сгради и постройки. (2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г., доп. - ДВ, бр. 35 от 2011 г., в сила от 03.05.2011 г., доп. - ДВ, бр. 29 от 2012 г., в сила от 10.04.2012 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 16 от 2021 г., доп. - ДВ, бр. 42 от 2022 г., в сила от 07.06.2022 г., изм. - ДВ, бр. 6 от 2023 г., в сила от 20.01.2023 г., доп. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) За строежите по ал. 1, т. 1, 3, 4, 5, 6, 7 и 17 се представя проектно решение на инженер-конструктор с указания за изпълнението им, а в случаите по т. 14 - се представят	на възложителя в разрешението за строеж следва да е променен. 2. Поставеният въпрос е неясен. Одобряването на инвестиционните проекти се извършва в съответствие със ЗУТ и подзаконовите нормативни актове.
--	---	---

		проектни решения на инженер-конструктор, на електроинженер и/или на инженер по топлотехника с чертежи, схеми, изчисления и указания за изпълнението им и проектно решение, с което са определени условията за присъединяване към разпределителната мрежа. За строежите по ал. 1, т. 14а се представят проектно решение на инженер-конструктор и/или електроинженер с чертежи, схеми, изчисления и указания за изпълнението им и допълнително споразумение към договора за достъп и пренос, сключено между крайния клиент и оператор на електропреносната или на съответната електроразпределителна или затворена електроразпределителна мрежа. За строежите по ал. 1, т. 8 се представя геоложки доклад, а за хидрогеотермална система - хидрогеоложки доклад, изготвени съгласно наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 2 от Закона за водите, проектно решение на инженер по топлотехника с чертежи, схеми, изчисления и указания за изпълнението.	
43	18 март 2025 г.	Планирам да кандидатствам по Интервенция II.Г.З „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ – услуги, като изградя дентална клиника. Дейността на клиниката попада изцяло в допустимите кодове по Приложение 8 (код по КИД-2008: Q 86.23 „Дейност на лекари по дентална медицина“). В зъболекарската практика на клиниката, за осигуряване на комплексна услуга, възнамерявам да оборудвам и помещение, в което да се произвеждат зъбни протези, коронки, мостове и др. за пациентите на клиниката. Не се	Описаната от Вас инвестиция, включваща и разходи за оборудване на помещение, в което ще се произвеждат зъбни протези, коронки, мостове и др., които не са за продажба, а цената им ще бъде калкулирана като част от себестойността на предлаганите зъболекарски услуги и приходите от дейността ще се отнасят изцяло към код по КИД-2008 Q86.23, то така описаната инвестиция попада в допустимите дейности по приема.

		планира продажбата им, извън в клиниката, а ще бъдат калкулирани като част от себестойността на предлаганите зъболекарски услуги. В тази връзка, дейността на клиниката ще бъде изцяло в код по КИД-2008: Q 86.23 „Дейност на лекари по дентална медицина“. Моля да отговорите, правилно ли разбирам, че така описаният проект с код по КИД-2008: Q 86.23 „Дейност на лекари по дентална медицина“, включващ и разходи за оборудване на помещение, в което ще се произвеждат зъбни протези, коронки, мостове и др., които не са за продажба, а само за пациентите на клиниката, попада изцяло в допустимите дейности по интервенция „II.Г.3 - Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони” – УСЛУГИ?	
44	18 март 2025 г.	Съгласно т. 7 от раздел 12.1 Условия за допустимост на разходите: "Разходите по точка 3.4 от Раздел 12 са допустими в случай, че дейностите по монтиране на съоръжения за слънчеви фотоволтаични преобразуватели, се извършват единствено от юридически лица, ангажирали в екипа си лица (посочват се в офертите по т. 13 и т. 14), притежаващи необходимата професионална квалификация, включени в списъка по чл. 21 на Закона за енергията от възобновяеми източници, поддържан на интернет страницата на Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР)"	Във връзка с направеното запитване следва да имате предвид разпоредбата на чл. 21, ал. 3 от Закона за енергията от възобновяеми източници съгласно която <i>институциите, които имат право да осъществяват обучение за придобиване на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение, са длъжни да представят ежегодно в АУЕР списък на лицата, придобили квалификация за извършване на дейностите по ал. 1 (Дейностите по монтиране и поддръжка на съоръжения за биомаса, слънчеви фотоволтаични преобразуватели,</i>

		Строителите, притежаващи III категория строителство имат право да извършват "изграждане на електрически централи и топлоцентрали с мощност до 25 мегавата", което определение покрива необходимите изисквания за монтаж на фотоволтаична централа на който и да е обект по интервенцията и с което отговаря на изискванията на чл. 21 от ЗЕВИ. В тази ситуация необходимо ли е допълнително вписване в регистъра на АУЕР?	<i>слънчеви топлинни инсталации, термопомпи и геотермални системи).</i>
45	18 март 2025 г.	Здравейте, Възнамеряваме да кандидатстване по Интервенция II.Г.3 - „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони - УСЛУГИ“. Проектът ще включва изграждане (СМР) и обзавеждане на Кафе клуб - Дискотека, с предлагане на алкохолни и безалкохолни напитки и бързо хранене – сандвичи, пици, салати. На терена, извън този обект, се предвижда обособяване на лятна градина с басейн за отдих и почивка на местните жители. Имаме следните въпроси: 1. Допустимо ли е изграждането на Дискотека по Интервенцията? 2. Предвид комплексния характер на дейностите по проекта, моля да ни ориентирате какъв КИД 2008 трябва да заложим по настоящия проект: - R 93.2 Дейности свързани с отдих и развлечения;	1. Посочената от Вас дейност попада в обхвата на Приложение № 8 – списък със сектори на икономиката, допустими за инвестиции в неземеделски дейности, насочени към развитие на услуги по точка 1 от Раздел 11 „Допустими дейности“. 2. Определянето на кода на икономическа дейност зависи от основния предмет на дейност на предприятието и планираните инвестиционни разходи. В допълнение следва да имате предвид, че кандидатът сам определя по кой код на икономическа дейност ще бъдат отнесени инвестициите по заявлението за подпомагане.

		- I 56 Ресторантьорство, I 56.3 Питейни заведения	
46	19 март 2025 г.	Здравейте, Въпроса е следния – ако клиент има личен запор от 2000 лв., това ще възпрепятства ли по някакъв начин неговото евентуално одобрение за проект - „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ (УСЛУГИ).	Моля да се запознаете с Раздел 10.2. Критерии за недопустимост на кандидатите. Съгласно точка 2.3, недопустими по приема са кандидати, които имат задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и лихвите по тях, към държавата или към Столична община или общината по постоянен адрес или седалище на кандидата, освен ако е допуснато разсрочване, отсрочване или обезпечение на задълженията или задължението е по акт, който не е влязъл в сила, както и такива, които имат задължения по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 8 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (т. 2.10).
47	19 март 2025 г.	Здравейте, Аз съм регистриран земеделски производител като съм собственик на 63 дка земеделска земя-пасище и единствената дейност, която развивам е косена на ливади, нямам регистриран животинско обект и т.н. Също така съм собственик на дружество, предоставящо счетоводни услуги, със седалище на територията на селските райони, съвпадащо с територията, на която се намира и земеделската земя. Моля за разяснение дали мога да кандидатствам по Интервенция II.Г.3 - „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони - УСЛУГИ“ за инвестиция в дейности, свързани с развлечение и отдих за деца и	Така описаната дейност би могла да попадне в обхвата на допустимите по приема при спазване условията и изпълнение на изискванията, посочени в Раздели 11.1 и 12.1. В допълнение, по отношение на вида на кандидата, следва да имате предвид, че допустими по приема са земеделски стопани и микропредприятия, които следва да отговарят на критериите съответно по т. 2, т. 4-10 или т. 3 от Раздел 10. Обстоятелствата на едноличния собственик – физическо лице, регистрирано като земеделски стопанин по реда на Наредба № 3 от 1999 г., се признават само за новообразувани ЕТ и/или ЕООД.

		възрастни, т.е. дейност на тематичен парк и озеленени площи за отдых и развлечение. Дейността на тематичния парк е в света на фентъзи приключенския филма „Хобит“ и „Властелинът на пръстените“, където децата и техните родители ще се пренесат в живота на хобит като ще могат да посетят къща-хобит, да бъдат джуджета, елфи, орки и т.н., ще предлага голямо разнообразие от занимания за децата и техните семейства.	
48	19 март 2025 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с обявен прием по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“, имаме следния въпрос: 1. По интервенцията допустимо ли е изграждането на ФЕЦ, която ще произвежда енергия само за собствени нужди в категоризиран, действащ обект - къща за гости? Получената електроенергия ще захранва целият обект - места за настаняване, заведение за хранене и сервизни помещения.	1. Моля да се запознаете с разяснение на запитване № 10.
49	19 март 2025 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с кандидатстване по Интервенция II.Г.3. „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ – УСЛУГИ, в процеса на подготовка за кандидатстване възникна следния казус , за който бих искал да получа разяснение. Планирам да създам дневен детски център (без настаняване), който ще предлага занимания за деца без	В условията за кандидатстване е посочено изрично, че „се подпомагат инвестиции в неземеделски дейности, които се изпълняват изцяло на територията на селските райони и са насочени към: Развитие на услуги във всички сектори, които попадат в списъка в Приложение № 8. Допустими сектори по кодове по КИД-2008“. Също така, е посочено, че „за целите на

	съществен образователен компонент, като основно заниманията ще бъдат свързани със забавление и развитие чрез игра: - Занимания по рисуване, оцветяване и моделиране - Свободни игри и занимания на закрито - Ролеви игри и занимания (магазин, лекарски кабинет, готварски кът и др.) - Игрови занимания в кътове с играчки, конструктори, кукли, колички и др. - Занимания и игри в мек кът - Интерактивни игри и занимания - Настолни игри - Танцови занимания и ритмични игри без образователен фокус - Игрови занимания за социализация, развитие и забавление - Групови занимания за насърчаване на общуването и екипната игра - Маскарадни партита и карнавали - Празнични работилници (Коледни, Великденски и др.) - И др. Бих искал да получа потвърждение дали този вид дейност попада в обхвата на код 88.91, съгласно КИД-2008. В условията за кандидатстване е посочено, че за целите на този прием ще бъде ползвана класификацията по КИД-2008.	този прием ще бъде ползвана класификацията по КИД-2008“. Описаният от Вас казус представлява специфичен случай и следва да отправите индивидуално запитване до НСИ дали дейността би попаднала по някой код от КИД-2008. В случай на положителен отговор, становището би могло да бъде прикрепено като допълнителен документ в СЕУ и обстоятелството да бъде посочено като мотив за получаване на приоритет по критерия.
--	---	--

	В Раздел 88 „Социална работа без настаняване“ от КИД-2008 (допустим сектор, съгласно Приложение 8 към Условиата за кандидатстване и приоритетен сектор съгласно критерий 3.3. от раздел 13 от Условиата за кандидатстване), са включени дневни грижи за малки деца под код 88.91, като този код включва: ☐ дейности на детски ясли и подобни заведения, подпомагащи отглеждането на малки деца, вкл. дейност на дневни центрове за деца с увреждания Същесвременно в новата КИД-2025, утвърдена от председателя на Националния статистически институт и обнародвана в Държавен вестник, бр. 106 от 17.12.2024 година, която съгласно Делегирания регламент (ЕС) 2023/137 на Комисията от 10 октомври 2022 г. влиза в сила от 1 януари 2025 година във всички страни от Европейския съюз, под код 88.91 Дневни грижи за малки деца са допълнително включени: • Дневни грижи за деца, предоставяни в частни домове или дневни центрове • Дейности за извънучилищни занимания за малки деца В тази връзка бих искал да получа разяснение дали, предвид факта, че за целите на този прием се използва КИД-2008, „дневни грижи за деца, предоставяни в частни домове или дневни центрове“ попадат в обхвата на код 88.91 и съответно дали гореописаната идея ще получи	
--	---	--

		точки по критерий 3.3. „Заявлението за подпомагане е насочено към дейности в областта на здравеопазването и социалните услуги,, от раздел 13 от УК. Тази информация е ключова за определяне на допустимостта на моя проект за детски център. Моля за Вашето официално становище. Ще Ви бъда благодарен за разяснение по този въпрос.	
50	19 март 2025 г.	Здравейте, във връзка с Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ (УСЛУГИ), отправям към Вас в срок следните искания за разяснения: 1. Допустим кандидат ли е микропредприятие (ЕООД) ако същото е регистрирано в Търговския регистър след датата на обявяване на приема – 28.02.2025 г. и отговаря на всички други условия за допустимост на кандидатите? 2. Допустими ли са дейности за инвестиции в код – 45.20 „Техническо обслужване и ремонт на автомобили“ по КИД 2008? 3. В заявлението за подпомагане кой код се посочва – този по КИД 2008 или по КИД 2025?	1. Моля да се запознаете с разяснение на запитване № 26. 2. Посочената от Вас дейност попада в обхвата на Приложение № 8 – списък със сектори на икономиката, допустими за инвестиции в неземеделски дейности, насочени към развитие на услуги по точка 1 от Раздел 11 „Допустими дейности“. 3. В заявлението за подпомагане се отбелязват код и наименование на икономическа дейност по КИД 2008: в секция „Основна информация“, съответно на редове „Основна и допълнителни икономически дейности, осъществявани от кандидата до подаване на заявлението

			за подпомагане“ и „Код по КИД 2008, за който се кандидатства“, както и в при избор на обосновка срещу конкретните критерии за подбор.
		4. Ако дружеството – микропредприятие е новорегистрирано, как Бизнес планът ще показва подобряване на дейността на предприятието, като преди това не е имало никаква дейност?	4. Бизнес планът трябва да съдържа подробно описание на планираните инвестиции и дейности за 5 или 10-годишен период. В конкретния случай, бизнес планът следва да доказва икономическата жизнеспособност на проекта и предприятието чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности и постигане на една или повече от целите на интервенцията, в съответствие с принципите на добро финансово управление. Показателят е за оценка и начинът, по който се изчислява е посочен лист „показатели за оценка“ от Приложение 1.
		5. Ако дружеството е новорегистрирано, какви стойности се попълват в таблица T2A, T2, T3, T4, T5, T6, T7 в колони „Предходна година/ Последен отчетен период“? Нули или не се попълва нищо?	5. В описаният от Вас случай и при липса на данни за „Предходна година/Последен отчетен период“, цитираната колона не се попълва.
		6. За всеки предвиден разход за закупуване на дълготраен материален актив ли се изисква <u>и</u> предварителен/окончателен договор за доставка още при подаване на заявлението за подпомагане? Т.е. освен трите оферти за разход по подт. 14, т. 12.1 на УК, кандидатът трябва ли да представи <u>и</u> предварителен или окончателен договор с доставчика на актива?	6. Документите по т. 18 от Раздел 14.1 са задължителни за всички заявени за подпомагане разходи и следва да бъдат представени към заявлението за подпомагане.

		7. Ако кандидатът не предвижда кредит за заявлението за подпомагане, а ще го съфинансира със собствени средства, попълват ли се таблици Т, 7, 8 и 9?	7. Цитираните от Вас таблици се попълват само при наличие на съответните данни.
		8. Може ли кандидатът да промени първоначалното си решение записано в бизнес плана да финансира инвестицията със собствени средства и да вземе кредит от банкова институция едва след като бъде одобрен за финансиране?	8. Описаната от Вас хипотеза е възможна, но при настъпване на подобна промяна, за същата следва да бъде уведомен Държавен фонд „Земеделие“ по реда на чл. 15 от Наредба № 4 от 2024 г. и съответно предоставен нов бизнес план, с който да се провери икономическата жизнеспособност на проекта и предприятието. Съгласни т. 3 от Раздел 11.1 „Условия за допустимост на дейностите“ на УК, бизнес планът по точка 2 трябва да показва подобряване на дейността на предприятието на кандидата и да доказва икономическата жизнеспособност на проекта и предприятието чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности и постигане на една или повече от целите на интервенцията и в съответствие с принципите на добро финансово управление. В чл. 13, ал. 1., т. 1 от Наредба № 4 от 2024 г. е регламентирано, че „Заявлението за подпомагане получава пълен или частичен отказ за финансиране в случай на: 1. несъответствие с критерии за допустимост, ангажименти и други задължения по отношение на интервенцията, както и на условията, при които се предоставя подпомагане и/или освобождаване от задължения“.
51		Уважаеми г-не/г-жо,	

20 март 2025 г.	<i>Във връзка с обявен прием по интервенция II.Г.3. „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ – УСЛУГИ, моля да ни предоставите разяснения във връзка с Условиата за кандидатстване по следните въпроси</i> Въпрос 1: Съгласно раздел 10 Допустими кандидати като такива са посочени микропредприятия, които следва да отговарят на условията, посочени в точки 3.1, 3.2 и 3.3 на подраздел 10.1 Критерии за допустимост на кандидатите. В тези условия не са включени изисквания кандидатът микропредприятие да развива дейност в определени икономически дейности с кодове по КИД-2008. В подраздел 10.2 Критерии за недопустимост на кандидатите също не се съдържат подобни ограничения. Съгласно т. 14 на раздел 15 Подаване на заявления за подпомагане за създаване на заявление за подпомагане, в СЕУ се попълват данните по Приложение № 12 „Информация за попълване на заявление за подпомагане в СЕУ“ В Приложение №12, Таблица 1, т.12 следва да бъде попълнен код по КИД-2008 на икономическата дейност, осъществявана от кандидата при подаване на заявлението за подпомагане. При попълване на т.12 от Таблица 1, Приложение №12 изборът на кодове на икономически дейности е	1. Приложение № 12 към УК не е част от изискуемите документи и не се прикачва в Системата за електронни услуги (СЕУ). Приложението има единствено информативен характер и неговата цел е да запознае кандидатите с данните, които следва да попълнят при кандидатстване в СЕУ. В описаното от Вас поле от таблицата в приложението е предвидено да има възможност за попълване на всички кодове на икономическа дейност по КИД-2008, но видно в таблицата не присъства пълния списък. За разлика от това, списъкът във въпросното поле от Заявлението за подпомагане в СЕУ е зададен коректно и там бихте могли да изберете приложимия към осъществяваната до момента дейност код по КИД-2008.
----------------------------	---	---

	ограничен до тези, посочени в Приложение №8, като са изключени икономическите дейности в Раздели А, В, С (с изключение на Раздел 33) и D на КИД-2008. Предвид това, че в Приложение №8 са включени сектори на икономиката, допустими за инвестиции в неземеделски дейности, насочени към развитие на услуги по точка 1 от Раздел 11 „Допустими дейности“, използването на същите кодове на икономически дейности в т.12 на Таблица 1 на Приложение №12 за посочване на осъществяваните от кандидата дейности към момента на кандидатстването (чрез избор от падащо меню), представлява противоречие с критериите за допустимост на кандидатите, посочени в раздел 10.1. Моля да потвърдите, че в т.12 на Таблица 1 на Приложение №12 може да бъде вписан код на икономическа дейност, осъществявана от кандидата към момента на подаване на предложението, който е различен от кодовете на Приложение №8 и да разясните начина на посочване на код, различен от кодовете, включени в падащото меню в т.12 на Таблица 1 на Приложение №12.	
	Въпрос 2: Фирма е регистрирана/ със седалище в община извън списъка по Приложение №4, но цялата ѝ дейност, включително основният и единствен обект, чрез който се осъществява тази дейност, се намира и осъществява на	2. Във връзка с отправеното запитване, <u>УО не потвърждава</u>, че „осъществяването на цялата дейност на кандидата на територията на община, попадаща в списъка по Приложение №4, е достатъчно, за да бъде налично съответствие на кандидата с изискванията, посочени в раздел 10 Допустими кандидати, т. 3.3 на

	територията на община, която е селски район (по Приложение №4). Моля да потвърдите, че осъществяването на цялата дейност на кандидата на територията на община, попадаща в списъка по Приложение №4, е достатъчно, за да бъде налично съответствие на кандидата с изискванията, посочени в раздел 10 Допустими кандидати, т. 3.3 на подраздел 10.1 Критерии за допустимост на кандидатите.	подраздел 10.1 Критерии за допустимост на кандидатите“. Задължителен критерий за допустимост на кандидатите е да имат седалище на територията на селски район съгласно Приложение № 4.
	Въпрос 3 В Приложение №12, Таблица 1, т.3.2 следва да бъде отбелязано дали предприятието е „Новообразувано предприятие, регистрирано в рамките на 12 месеца преди датата на подаване на заявлението“ или е „Съществуващо предприятие, регистрирано преди повече от 12 месеца, считано от датата на подаване на заявлението“. Коя от двете опции следва да избере кандидат, който е съществуващо предприятие, регистрирано през 2008 г., но чието седалище е преместено в селски район по-малко от 12 месеца преди датата на кандидатстване? В този случай следва ли да се избере опцията „съществуващо предприятие, регистрирано преди повече от 12 месеца, считано от датата на подаване на заявлението“?	3. В посочената от Вас хипотеза на „кандидат, който е съществуващо предприятие, регистрирано през 2008 г., но чието седалище е преместено в селски район по-малко от 12 месеца преди датата на кандидатстване“, при попълване на полето в СЕУ следва да изберете „Съществуващо предприятие“. Определянето на това, дали едно предприятие е съществуващо или новообразувано зависи единствено от датата му на вписване в Търговския регистър, без значение от това дали седалището е в селски район и съответно от колко време.
52	1. В случай, че се кандидатства за ВЕИ за собствени нужди до 20 квт, за което ще бъде представен	1. Документът по т. 5.1 от Раздел 11.1 на УК следва да се представи само в случай на кандидатстване за разходи за

20 март 2025 г.	документ от общината, че не е необходимо разрешително за строеж, то достатъчно ли е да се представи договор за наем, и да не се учредява право на строеж?	СМР за изграждане на нов строеж, надстрояване и/или пристрояване на съществуващ строеж, за които се изисква разрешение за строеж съгласно Закона за устройство на територията (ЗУТ). Съгласно чл. 151, ал. 1, т. 19 от ЗУТ разрешение за строеж не се изисква единствено за изграждане, основен ремонт и подмяна на инсталации за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници към съществуващите еднофамилни жилищни и вилни сгради и в прилежащите им поземлени имоти, Във всички останали случаи следва да е приложим чл. 147, ал. 1, т. 14 от ЗУТ.
	2. В случай, че се кандидатства за проект с КИД 38.11. Събиране на неопасни отпадъци, в частност услуги по събиране и транспортиране на строителни отпадъци - от ново строителство, реконструкция или от разрушаване на сгради и съоръжения, то допустими ли са разходите за транспортни средства по извозването на тези отпадъци – товарни камиони над 3.5 тона /самосвали/?	2. Цитираните от Вас „товарни камиони над 3.5 тона /самосвали/“ биха могли да бъдат отнесени към допустимите по т. 1.2 от Раздел 12 на УК разходи, в случай че попадат в обхвата на специализираните транспортни средства, съгласно дефиницията в Раздел 2 и отговарят на изискванията по т. 4 от Раздел 12.1.
	3. В случай, че се кандидатства за проект с КИД 38.32. Рециклиране на сортирани отпадъци, в частност - натрошаване, почистване и сортиране на други отпадъци (например строителни отпадъци) с цел повторно оползотворяване - то допустимо ли е да се закупи мобилна трошачка, която да натрошава на място при клиента тези строителни отпадъци? След което клиентът сам преценява дали да ги използва	3. Обръщаме внимание, че дейностите по код 38.32 са недопустими по настоящия прием. В допълнение, за закупената по приема техника следва да бъде осигурено подходящо място за домуване, за което да бъдат представени документите по т. 5 от Раздел 11.1 на УК.

		повторно или да ги изхвърли на депо за строителни отпадъци. В случай на положителен отговор, то за място на изпълнение на проекта следва да се посочи мястото на домуване на тази мобилна трошачка ли и следва ли да се представи 6-годишен договор за наем на имота?	
53	20 март 2025 г.	Допустим разход ли е закупуването на климатични системи в приоритетния сектор Q 86.23 „Дейност на лекари по дентална медицина“?	Подкрепа в рамките на интервенцията се предоставя за инвестиции в неземеделски дейности на територията на селските райони в страната в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС) №2021/2115 само за материални и/или нематериални активи, в това число машини, съоръжения, оборудване, както и общи разходи, свързани с подпомаганата дейност по Раздел 11. В случай че цитираната от Вас инвестиция е свързана с подпомаганата дейност, то същата би била допустима за финансиране по настоящия прием. В допълнение, в секция Б. на страница „Обща информация“ от Приложение № 1 – Бизнес план, следва да посочите подробно описание на дейностите, инвестициите и работните процеси, необходими за развитие на предоставяните от кандидата услуги, включително тези, свързани с устойчивото развитие и ефективно използване на ресурсите на околната среда.
54	20 март 2025 г.	Може ли непълнолетно лице, което е съдружник с над 50% във фирмата-кандидат да получи точки по критерий 1. от 13. Критерии за подбор и методика за оценка на заявленията за подпомагане?	1. Интервенцията е насочена към подкрепа на земеделски стопани и микропредприятия в селските райони, които следва да са регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон или Закона за кооперациите. Съгласно чл. 65, ал. 1 от Търговския закон „Учредителите на дружеството трябва да са дееспособни

		2. Правилно ли е разбирането ми за документ № 14 от 14.1.Списък с общи документи: 14. Влязло в сила разрешение за строеж (важи в случай, че заявлението за подпомагане включва разходи за строително-монтажни работи и за тяхното извършване се изисква издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ). Представя се във формат „pdf” или „jpg”. (Когато този документ не е представен към датата на подаване на заявлението за подпомагане, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока по чл. 12, ал. 5 от Наредба №4 от 2024 г.), че към датата на подаване на заявлението за подпомагане може да не се представя нито разрешителното, нито входящ номер за него, нито някакъв друг документ, свързан с разрешителното за строеж, стига влязлото в сила разрешително за строеж да го представя най-късно в срока по чл. 12, ал. 5 от Наредба №4 от 2024 г..	български или чуждестранни физически или юридически лица.“. Дееспособно физическо лице е всяко лице, навършило пълнолетие, което не е поставено под частично или пълно запрещение и което може да формира свободна воля. 2. Моля да се запознаете с разяснение по т. 3 на запитване № 42.
55	20 март 2025 г.	Привет! Имам сграда, която в момента е на Акт 14, с обособени помещения за ресторант.	Моля да се запознаете с разяснение по т. 4.1 от запитване № 3.

		Допустимо ли е, да се извършва СМР /довършителни работи/ на тези помещения и закупуване на оборудване и обзавеждане за ресторанта, след като се намират в сградното тяло на бъдещият хотел?	
56	20 март 2025 г.	Уважаеми госпожи и господа, Точка 1. към Раздел. 11. Допустими дейности от Условията за кандидатстване по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г., гласи, следното: 1. Подпомагат се инвестиции в неземеделски дейности, които се изпълняват изцяло на територията на селските райони и са насочени към: Развитие на услуги във всички сектори, които попадат в списъка в Приложение № 8. Допустими сектори по кодове по КИД-2008 Имаме намерение да кандидатстваме за изграждане на самостоятелна сграда СПА център към съществуващ хотел със фотоволтаична инсталация за собствени нужди на СПА центъра. СПА центърът ще се състои от сауна, парна баня и джакузи. Считаме, че инвестиционното ни намерение попада към Код по КИД-2008 – 55.10 Хотели и подобни места за настаняване, защото СПА центърът ще обслужва, както гостите на хотела, така и посетители, които ще ползват	

		само спа центъра, като се позоваваме на уточнението под таблицата на Приложение № 8. Допустими сектори по кодове по КИД-2008, а именно: Недопустими са дейности, свързани с предоставянето на средства за изграждане/ремонт/реконструкция на места за настаняване, с изключение на: дейности, свързани с предоставяне на допълнителни услуги като услуги на питейни заведения и заведения за хранене и/или развлечение, възможност за паркиране, услуги на перални, плувни басейни, фитнес зали, както и зали и помощни средства за семинари, конференции или конгреси. Във връзка с гореизложеното въпросът ни е: 1. Дали инвестиционното ни намерение попада към 55.10 Хотели и подобни места за настаняване? В случай, на положителен отговор имаме допълнителен въпрос, а именно: 2. Допустимо ли е приходите и разходите от хотела, да се включат в бизнес плана, тъй като голяма, част от приходите ще са от гостите на хотела, които ще ползват спа центъра.	Моля да се запознаете с разясненията запитване № 3 и 7. В допълнение, приходите в бизнес плана следва да са само от дейността, за която се кандидатства. С тези приходи следва да се откупи само инвестицията по проекта.
57	21 март 2025 г.	Здравейте! 1. Ако фирма-кандидат с над 12 месеца история е била със собственик жена с дял над 50%, а през март 2025 г. тази жена прехвърли дела си (над 50%) на друга жена фирмата-	1. Съгласно условието за изпълнение по критерий 1.1 „1.1.3. Към датата на кандидатстване, в случай на предприятие с повече от един собственик на капитала (ООД/АД), собственик/ци с дялове общо над 50% от капитала е/са жена/и, както и при създаването на предприятието (за новообразувано предприятие), а за

		кандидат ще получи ли точки по критерий 1.1. от критериите за подбор? 2. Допустим разход ли е по програмата закупуването на транспортно средство за превоз на коне?	съществуващо предприятие, жена/и е/са била/и собственик/ци с дялове общо над 50% от капитала минимум последните 12 месеца преди датата на кандидатстване.". Описаната от Вас хипотеза отговаря на условието за получаване на приоритет по критерия. 2. Допустимите по т. 1.2 от Раздел 12 на УК разходи следва да попадат в обхвата на специализираните транспортни средства, съгласно дефиницията в Раздел 2 и отговарят на изискванията по т. 4 от Раздел 12.1. Представената в запитването информация е недостатъчна, за да може УО да прецени дали цитираният разход е допустим.
58	21 март 2025 г.	Здравейте! Моля за отговор по следния въпрос: 1. Ще се получат ли точки по критерий 3.2. за регионална приоритизация сектор I55 "Хотелиерство" - за изграждането на басейн към съществуващ хотел? 2. В тази ситуация допустимо ли е бизнес планът да е разработен, като приходите в него да са за хотелско настаняване (ползването на басейна е включено в цената на настаняването) или е задължително генерирането на отделен приход само от басейна, изцяло извън настаняването?	1 и 2. Моля да се запознаете с разясненията по запитвания № 3 и 7. В допълнение, приходите в бизнес плана следва да са само от дейността, за която се кандидатства. С тези приходи следва да се откупи само инвестицията по проекта.
59	21 март 2025 г.	В Условието за кандидатстване за „Прием на заявления за подпомагане на дейности, насочени към развитие на услуги по Интервенция П.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони" от	Моля да се запознаете с разясненията по запитване № 3. В допълнение следва да имате предвид критериите за допустимост на кандидатите в Раздел 10.1 на УК.

	Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г." в т. 11.2. Недопустими дейности със забележка ВАЖНО е посочено „12. В рамките на приема не се подпомагат дейности към съществуващи места за настаняване, за които не е издаден валиден документ за категоризация на мястото за настаняване. Условието не се счита за изпълнено при наличие на временното удостоверение за открита процедура за категоризиране към датата на кандидатстване." Част от Обектите на БЪЛГАРСКИ ТУРИСТИЧЕСКИ СЪЮЗ (хижи, туристически спални и туристически учебни центрове) попадат в допустимите по програмата райони посочени в Приложение № 4 към Условието за кандидатстване. Всички обекти попадащи в допустимите райони към датата на откриване и/или подаване на проектна документация по процедурата са с „Временни удостоверения" за категоризация. Категоризиране на туристически хижи, туристически спални и туристически учебни центрове (нар. Туристически обекти) с уникален идентификатор 1029 е с правно основание за предоставянето на административната услуга/издаването на индивидуалния административен акт - Закон за туризма - чл. 125, ал. 1, ал. 2 и ал. 3, като органът, който предоставя административната услуга/издава индивидуалния административен акт е Министърът на туризма или	
--	--	--

	оправомощено от него длъжностно лице. По силата на НАРЕДБА № 1 от 29.04.2015 г. за изискванията към туристическите хижи, туристическите учебни центрове, туристическите спални и прилежащите към тях заведения за хранене и реда за определяне на категория, отказ, прекратяване и понижаване на определената им категория, Издадена от министъра на туризма, обн., ДВ, бр. 37 от 22.05.2015 г., категорията на туристическите обекти се определя по предложение на Експертната комисия по категоризация и сертификация на туристическите обекти (ЕККСТО) по чл. 9, ал. 5 от Закона за туризма. Процесът по категоризиране е с продължителност от една - една и половина години, а понякога и повече. Туристическите хижи, спални и учебни центрове играят важна роля в развитието на туризма и предоставянето на удобства и възможности за обучителни дейности. Тяхното предназначение е: Туристически хижи: 1. Осигуряват подслон и база за отдих за туристи, преходници и алпинисти в природни райони. 2. Служат като начални или междинни точки за туристически маршрути. 3. Подпомагат екотуризма и запознаването с природата. Туристически спални:	
--	--	--

		1. Предназначени за краткосрочно настаняване, обикновено в градски или селски райони. 2. Осигуряват икономичен и удобен вариант за нощувка. 3. Подходящи за големи групи или училищни екскурзии. Туристически учебни центрове: 1. Предоставят пространства за обучение, семинари и еко-програми. 2. Спомагат за образованието в области като опазване на околната среда, планинарство и културно наследство. 3. Често се ползват от организации и училища за групови инициативи. Тези обекти не само улесняват достъпа до природни и културни ресурси, но и допринасят за устойчивото развитие на туризма. Във връзка с гореизложеното, моля разяснение, как ще бъдат третирани Туристическите обекти притежаващи Временни удостоверения за категоризация и дали ще бъдат приети за „Допустими кандидати“ по процедурата. Молим за бърз отговор, предвид срокът за подаване на проектна документация.	
60	21 март 2025 г.	Здравейте! Фирма с КИД 5510 Хотели и подобни места за настаняване предвижда да подаде заявление за	1. Съгласно изискванията за допустими кандидати в Раздел 10.1. на УК, кандидатите следва да имат седалище

		подпомагане по Интервенция II.Г.3 - „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони - УСЛУГИ“ за изграждане на инсталация от соларни панели за собствени нужди на къща за гости. Обектът на интервенция е в допустимите селски райони, но седалището по регистрация на фирмата не е в селски район. Въпроси: 1. С оглед допустимостта на кандидата необходима ли е промяна на седалището? Допустима ли е такава промяна преди подаване на заявлението за подпомагане? 2. Допустимо ли е изграждането на станция за зареждане на електрически автомобили в обекта?	на територията на селски район (Приложение № 4 към УК). В допълнение, моля да се запознаете с разяснение по запитване № 10.
			2. Съгласно т. 5 от Раздел 12.2 „Разходи, свързани с изграждане /ремонт/ реконструкция на помещенията, свързани с нощуване в места за настаняване, включително оборудване и обзавеждане на помещенията за настаняване в тях, с изключение на разходите за дейности, свързани с раздел по КИД-2008 Q 87 „Медико-социални грижи с настаняване“. Съгласно УК по настоящия прием, разходи за изграждане на станция за зареждане на електрически автомобили, свързана с места за настаняване, са недопустими..
61	21 март 2025 г.	Нашето дружество стопанисва туристически обект, който е с "Временно удостоверение" за категоризиране за "Туристически учебен център", по силата на Заповед за издаване на ВУ: Т-РД-15-230/ 15.11.2024.	1, 2 и 3. Съгласно т. 12 от Раздел 11.2 на УК в рамките на приема не се подпомагат дейности към съществуващи места за настаняване, за които не е издаден валиден документ за категоризация на мястото за настаняване.

		Категоризацията на тези обекти се осъществява от Министерство на туризма, като процесът по категоризиране е с голяма продължителност и понякога отнема повече от година и половина. В тази връзка, моля да ни информирате: 1. Ще бъдем ли допустими кандидати по интервенция II. Г. 3. "Инвестиции за нестопански дейности в селски райони" – УСЛУГИ, представяйки "Временно удостоверение" и подавайки проектна документация? 2. Допустимо ли е в процеса на оценяване по процедурата да предоставим допълнително "Удостоверение за категоризация"? 3. Допустимо ли е преди подписване на Административен договор за БФП (при положение, че проектното предложение е одобрено) да бъде предоставено "Удостоверение за категоризация"?	Условието не се счита за изпълнено <u>при наличие на временното удостоверение за открита процедура за категоризиране към датата на кандидатстване.</u> В допълнение, моля да се запознаете с разясненията по запитване № 3.
62	21 март 2025 г.	Пиша Ви с молба за допълнителни разяснения относно Условието за кандидатстване по Интервенция II.Г.3. „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ - УСЛУГИ 1. Моля за разяснение какво се има предвид под "Автономна фотоволтаична система" в Приложение 11, т. 10.1. Правилно ли е разбирането ни, че това са фотоволтаични системи, които не са свързани с електроразпределителната мрежа и към тях са	

	присъединени батерии? В тази връзка имаме следните въпроси:	
	1.1. В таблицата с референтни стойности мерната единица е само kWp, няма стойност за капацитет на батерия (в kWh). Това означава ли, че се финансира само частта за фотоволтаичната система, без батерията? В такъв случай каква е разликата между автономната и мрежовата централа и защо има различни референтни стойности?	1.1. Допустими са инвестиции за изграждане на автономна ВЕИ, която да съдържа панели, инвертори и акумулатори (батерии) за съхранение, поради което не е необходимо да бъде свързана с електропреносната мрежа. В референтната цена са включени всички разходи за нейното функциониране, включително и акумулаторите (батериите). При мрежовите централи не са необходими батерии за съхранение на електричеството. Състои се от фотоволтаични панели, инвертор/и и разпределително ел. табло. Не се използват акумулатори.
	1.2. Как се третират хибридните фотоволтаични системи, т.е. такива, които са свързани към мрежата на ЕРП и имат система за съхранение на електроенергията към тях (батерия)? Коя референтна стойност е приложима за тях - мрежови или автономни?	1.2. Водещото при определяне на коректния вид фотоволтаична система, е дали системата притежава акумулаторен блок/батерия, в който се съхранява произведената от фотоволтаичните панели енергия. При наличие на акумулаторен блок/батерия, независимо от това дали фотоволтаичната система е свързана или не към електропреносната мрежа, системата се определя като автономна. За тях е приложима референтна стойност за автономна фотоволтаична (соларна) система.
	2. Автономните фотоволтаични системи не са ясно регламентирани в законодателството. За да се изгради такава система, с мощност над 20 kW, е необходимо издаването на разрешение за строеж. За издаването му е необходимо становище или допълнително споразумение	2. Моля да се запознаете с чл. 25а от Закона за енергията от възобновяеми източници.

	към договор с потребител (когато е само за собствени нужди по уведомителен режим) с ЕРП. Но, когато е автономна система, тя не е свързана към мрежата на ЕРП и съответно ЕРП не издава становище или допълнително споразумение. Вследствие на това, не може да се издаде разрешение за строеж.	
	3. Батериите към фотоволтаични централи са допустим разход, но за тях няма референтна стойност. Това означава ли, че трябва да се набавят и приложат три оферти, както за останалите допустими разходи без референтни стойности? Какъв е допустимият капацитет на батериите и как се определя?	3. Съгласно т. 32 от Раздел 12.2. на УК недопустими разходи по настоящите условия за кандидатстване са разходи за закупуване и инсталиране на съоръжения за локално съхранение на произведената енергия (батерии), в случаите в които същите не са част от инсталациите по т. 3.4 от Раздел 12 „Допустими разходи“.
	4. Моля за разяснение допустим разход ли е разход за закупуване МПС – товарен микробус, които не е снабден с устройство за постоянен контрол на температурата.	4. Съгласно т. 1.1 от определението за „Специализирани транспортни средства“ в Раздел 2 на УК, по настоящият прием са допустими МПС за превоз на товари, категория N1 с технически допустима максимална маса не повече от 3,5 t. за извършване на <u>нехладилен</u> и хладилен транспорт. Пояснението, че следва да са снабдени с устройства за постоянен контрол на температурата, които поддържат както отрицателни, така и положителни температури, необходими за превоза на замразени и охладени продукти се отнася само за хладилни.
	5. Моля за разяснение допустими разходи ли са разходите за закупуване МПС микробуси, които са с комбинирано предназначение за превоз на пътници и превоз на товари.	5. Допустимите специализирани транспортни средства са изброени в определението в Раздел 2 на УК.

		6. В Условия за кандидатстване, Раздел 14.1 „Списък с общи документи“, в точка 18 е посочено: „18.Предварителни или окончателни договори за услуги и доставки – обект на инвестицията, включително с посочени марка, модел (когато е приложимо), техническа спецификация, цена в левове или евро с посочен ДДС и срок за изпълнение (важи в случаите по т. 13 и 14 от Раздел 12.1 „Условия за допустимост на разходите“). В случаите на инвестиции за СМР, пряко свързани с изпълнение на дейностите по заявлението за подпомагане към договорите се прилагат и количествено-стойностни сметки. Представя се във формат .pdf,.jpg,.xlsx,.xls,.rar,.7z,.zip.“	
		6.1.Моля за разяснения на етап подаване на заявленията за подпомагане <i>Предварителни или окончателни договори за услуги и доставки – обект на инвестицията</i> трябва ли да бъдат представяни? 6.2. Когато <i>Предварителни или окончателни договори за услуги и доставки – обект на инвестицията</i> не са представени към датата на подаване на заявлението за подпомагане, има ли възможност кандидатът да ги представи по-късно и при какви условия?	6.1. и 6.2. Моля да се запознаете с разяснение на запитване № 38.
63	21 март 2025 г.	Имаме въпрос относно Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ (УСЛУГИ). Ще се смятат ли за изкуствено създадени условия следните обстоятелства: Ако фирмата е със седалище Русе /не е	Съгласно изискванията за допустими кандидати в Раздел 10.1. на УК, кандидатите следва да имат седалище на територията на селски район (Приложение № 4 към УК).

		селски район/, но извършва дейността на територията на селски район – община Ветово, допустимо ли е преди датата на кандидатстване да сменим седалището на фирмата да е във Ветово /селски район/? Моля за еднозначен отговор с „да“ или „не“.	В допълнение, моля да се запознаете с разяснение по точка 3 от запитване № 51.
64	21 март 2025 г.	Във връзка с подготовката на документи за кандидатстване по Интервенция II.Г.3 - „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони - УСЛУГИ“, имаме следните въпроси във връзка с раздел 12 „Допустими разходи“: 1. Има ли ограничение за масата на допустимите по т. 1.1.3. Самоходни машини, допустим ли е камион за извозване на земни маси, както и камион за превоз на тухли, скеле или други материали и машини, при условие, че се кандидатства в сектор F , раздели 41.42 и 43 2. Попадат ли багер, трамбовъчна машина (за уплътняване на земни маси), камион за извозване на земни маси в т. 1.1.5. „Строителни машини“ 3. Попада ли в обхвата на „Специализирани транспортни средства“ товарен бус със смесено предназначение – превоз на работници в предната част и товари в задната (скеле, дограма, оборудване) 4. Допустимо ли е закупуването на строително скеле?	1. Ограничението по отношение на максимална маса на специализираните транспортни средства е само по отношение на МПС от категории М или N. 2. Моля да се запознаете с разяснение по т. 2 от запитване № 55. 3. Допустимите специализирани транспортни средства са изброени в определението в Раздел 2 на УК. 4. Цитираният от Вас разход би попаднал в обхвата на допустимите разходи по т. 1 в Раздел 12 на УК при

		спазване на условията за допустимост на разходите в Раздел 12.1 и на дейностите в Раздел 11.1.
	По отношение на заложеното в т. 11 Допустими дейности, подраздел 11.1 Допустимост на дейностите . по т. 13 и т. 14: т.13. В случаите на заявени разходи за дейности, свързани със съществуващи места за настаняване, кандидатът трябва да е осъществявал дейността, свързана със съществуващи места за настаняване минимум 12 месеца преди датата на кандидатстване. В този случай кандидатите са длъжни да притежават валиден документ за категоризация на мястото за настаняване. Въпрос : 5. Ако мястото за настаняване (къща за гости), към което ще се извършва настоящата допълваща инвестиция (например спа зона, басейн, ресторантска част), притежава категоризация от декември 2024, т.е. към момента на кандидатстване мястото за настаняване има валиден документ за категоризация (постоянно удостоверение), но кандидатът не е осъществявал дейността минимум 12 месеца преди датата на кандидатстване би ли бил допустим? Как се доказва, че кандидатът е осъществявал дейността, свързана със съществуващи места за настаняване минимум 12 месеца преди датата на кандидатстване? Ако от повече от 12 месеца притежава категоризация, но само в последните 8	5. Както изрично е посочено в т. 13 на Раздел 11.1 от УК в случаите на заявени разходи за дейности, свързани със съществуващи места за настаняване, кандидатът трябва да е осъществявал дейността, свързана със съществуващи места за настаняване <u>минимум 12 месеца преди датата на кандидатстване</u>. В този случай кандидатите са длъжни да <u>притежават валиден документ за категоризация</u> на мястото за настаняване. В т. 12 от Раздел 12.2 е посочено, че условието не се счита за изпълнено при наличие на временното удостоверение за открита процедура за категоризиране към датата на кандидатстване.

	има приходи, или няма никакви приходи от тази дейност би ли се счело за допустимо? <i>„ т.14. В случаите на заявени разходи за дейности, свързани със съществуващи места за настаняване, дейностите, за които се кандидатства, извън помещенията за настаняване, следва да генерират отделен от самото настаняване приход, който се залага в Приложение 1. Бизнес план. За тези дейности, извън помещенията за настаняване, следва да бъдат открити отделни аналитични счетоводни сметки или да бъдат отразени в отделна счетоводна система. „</i>	В допълнение, моля да се запознаете с разясненията по запитване № 3.
	6. Според описано в т. 14, бизнес планът следва ли да реализира приходи само от дейностите, за които се кандидатства по проекта (например от спа зона, басейн, ресторантска част) или може като отделни пера да се добави и приход от настаняването.	Приходите в бизнес плана следва да са само от дейността, за която се кандидатства. С тези приходи следва да се откупи само инвестицията по проекта. Съгласно инструкцията в бизнес плана, в производствената програма се посочват видовете услуги, които кандидатът предлага и които са пряко свързани с инвестицията, за която кандидатства (например от спа зона, басейн, ресторантска част).
	7. Ако инвестиционните разходи са за изграждане самостоятелна дейност изграждане на басейн и спа зона, приходите се генерират от басейн и спа зона, проектът би ли попаднал в код R 93.2 „Дейности, свързани с развлечение и отдих“ и би ли получил точки по критерий 4.1 Заявлението за подпомагане е насочено към дейности, които създават условия за съживяване на местната икономика.	Преценката относно критериите за подбор, по които ще бъдат класирани постъпилите заявления за подпомагане е комплексна и ще бъде извършена от страна на Държавен фонд „Земеделие“ на основание представените към заявлението за подпомагане документи и изискванията по методиката за оценка в Раздел 13 на УК.

	8. Ако инвестициите са за ресторант и приходите се генерират от ресторант към съществуваща къща за гости-хотел, в кой код би попаднал проектът: I56" Ресторантьорство" или I55"Хотелиерство".	Моля да се запознаете с разясненията по запитвания № 3 и 7.
	9. Ако инвестициите са за басейн, спа зона и ресторант към къща за гости-хотел и дейностите се развиват в Област Благоевград, където код I55"Хотелиерство" попада по Приложение № 9 „Регионална специализация“ към условията за кандидатстване, проектът би ли получил точки за Хотелиерство по <i>критерий 3.2. Заявлението за подпомагане е насочено към развитие на дейности за регионална специализация на ниво област на дейност, съгласно Приложение № 9 „Регионална специализация“ към условията за кандидатстване (Над 80% от допустимите инвестиционни разходи, включени в заявлението за подпомагане включват инвестиции в един или повече сектори, свързани с развитие на дейности, характерни за регионалната специализация на района, в който се извършват, съгласно „Национална стратегия за малките и средните предприятия" 2021-2027 г. (Приложение № 9 „Регионална специализация“ към условията за кандидатстване).</i> И следва ли в бизнес плана да съществуват приходи от хотелиерство?	Моля да се запознаете с разясненията по запитвания № 3 и 7. В допълнение, приходите в бизнес плана следва да са само от дейността, за която се кандидатства. С тези приходи следва да се откупи само инвестицията по проекта.
	10. За настоящия прием кога, по какъв начин едно проектно предложение би попаднало и би получило точки в раздел 55 Хотелиерство, код I55	Моля да се запознаете с разясненията по запитвания № 3 и 7.

		11. Възможно ли е по настоящия прием да се кандидатства с инвестиционно намерение "Строителство и оборудване на Конна база" в код R 93.2 „Дейности, свързани с развлечение и отдих“ с готов проект за изграждане на "Селскостопанска сграда за отглеждане и изхранване на животни", която се намира в земеделска земя, застрояването не би надвишило 10% от площта на имота и сградата не подлежи на издаване на Разрешение за строеж по ЗУТ.	Преценката относно допустимостта на разхода е комплексна и ще бъде извършена от страна на Държавен фонд „Земеделие“ на основание представените към заявлението за подпомагане документи. Изискванията към дейностите, включващи строително-монтажни работи са посочени в точки 5 и 6 от Раздел 11.1., при условията на т. 3 и т. 10 от Раздел 12.1 на УК. Следва да имате предвид, че по приема се подпомагат единствено инвестиции в неземеделски дейности, които се изпълняват изцяло на територията на селските райони.
65	21 март 2025 г.	Здравейте, във връзка с Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ (УСЛУГИ), отправям към Вас в срок, още няколко въпроса/искания за разяснения: 1. В т.11.1 от Условията за кандидатстване е записано, че задължително в Бизнес плана трябва да има подробно описание на инвестициите и дейностите и тяхната насоченост към една от целите на интервенцията: <i>SO7 Привличане и запазване на млади земеделски стопани и други нови земеделски стопани и улесняване на устойчиво развитие на стопанска дейност в селските райони и/или SO8 Популяризиране на заетостта, растежа, равенството между половете, включително и участието на жени в селското стопанство, социално приобщаване и местно развитие в селските райони, включително кръговата биоикономика и устойчивото</i>	1. В т. 3 от Раздел 11.1 на УК е записано, че „<i>Бизнес планът по точка 2 трябва да показва подобряване на дейността на предприятието на кандидата и да доказва икономическата жизнеспособност на проекта и предприятието чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности и постигане на една или повече от целите на интервенцията и в съответствие с принципите на добро финансово управление.</i>“. Изборът на цел/и, които ще бъдат постигнати с планираните инвестиции и зависи, както от дейността, така и от вида на кандидата. Кандидатите сами определят кои специфични

	управление на горите. В тази връзка, новосъздадено микропредприятие, което планира да закупи ново оборудване за автосервиз за техническо обслужване и ремонт на автомобили и да се развива в тази сфера на икономическа дейност, към коя от целите на интервенцията следва да опише насоченост в бизнес плана – S07 или S08?	цели и потребности отговарят максимално на дейностите в заявлението за подпомагане.
	2. Може ли новосъздадено микропредприятие, което планира да закупи оборудване за автосервиз за техническо обслужване и ремонт на автомобили и да се развива в тази сфера на икономическа дейност да претендира точки по критерий 4 „Заявления за подпомагане, включващи инвестиции, които допринасят за съживяване на местната икономика“?	2. Приоритет 4 „Заявления за подпомагане, включващи инвестиции, които допринасят за съживяване на местната икономика“ биха получили заявления за подпомагане, в които над 80% от допустимите инвестиционни разходи, включени в тях са за инвестиции, насочени към подкрепа на дейности, които попадат в обхвата на група с код по КИД-2008 R 93.2 „Дейности, свързани с развлечение и отдих“. Цитираната в запитването дейност на „автосервиз за техническо обслужване и ремонт на автомобили“ не попада в обхвата на Приоритет 4.
	3. Може ли новосъздадено микропредприятие, което планира да закупи оборудване за автосервиз за техническо обслужване и ремонт на автомобили и да се развива в тази сфера на икономическа дейност да претендира точки по критерий 6 „Заявление за подпомагане, включващо инвестиции в иновации“, след като то до сега не е съществувало и всички нови инвестиции в машини за него се явяват иновация?	3. Приоритет по критерий 6.1. „Заявление за подпомагане, включващо инвестиции в иновативни за предприятието технологии“ биха получили заявления за подпомагане, за които над 30% от допустимите инвестиционни разходи по заявлението за подпомагане са свързани с иновации, попадащи в определението от Раздел 2 Основни дефиниции. За целите на настоящият прием, за иновация се приема въвеждането на нови машини, съоръжения и оборудване, за които са представени патент и/или полезен модел и/или лиценз за ползване на патент и/или

			полезен модел, издадени от Българското или Европейското патентни ведомства.
66	21 март 2025 г.	Уважаеми госпожи и господи, Във връзка с предстоящо кандидатстване по интервенция II.Г.3. „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ – УСЛУГИ, моля за Вашите разяснения по следния казус: Предвиждам реализирането на проект за изграждане на конна база, чиято основна дейност ще бъде предоставяне на услуги в областта на спорта. Дейността попада в раздел 93.1 Дейности в областта на спорта, съгласно Приложение № 8 към условията за кандидатстване "Списък на сектори и кодове по КИД – 2008, , допустими за инвестиции в неземеделски дейности, насочени към развитие на услуги по точка 1 от Раздел 11 „Допустими дейности“." Инвестицията ще бъде реализирана върху поземлен имот, който е със статут на животновъден обект. Имотът се намира в неурбанизирана територия. Съгласно чл. 10, ал. 1 от Закона за устройство на територията (ЗУТ), поземлените имоти в неурбанизираните територии са предназначени основно за селскостопански нужди, като промяна на предназначението им за неземеделски цели не е допустима, освен при условията и по реда на Закона за опазване на земеделските земи (ЗОЗЗ). В конкретния	Преценката относно допустимостта на разхода е комплексна и ще бъде извършена от страна на Държавен фонд „Земеделие“ на основание представените към заявлението за подпомагане документи. Изискванията към дейностите, включващи строително-монтажни работи са посочени в точки 5 и 6 от Раздел 11.1., при условията на т. 3 и т. 10 от Раздел 12.1 на УК. Следва да имате предвид, че по приема се подпомагат единствено инвестиции в неземеделски дейности, които се изпълняват изцяло на територията на селските райони.

		случай промяна на предназначението не може да бъде осъществена. Дейността, която ще се развива в рамките на проекта, не е свързана с животновъдство или други дейности, които водят до осъществяване на селскостопанска дейност или резултатът от дейността е продукт, включен в Приложение I от Договора за функционирането на Европейския съюз, съгласно Приложение № 5 от УК. Дейността е изцяло насочена към развитие на услуги извън Приложение I от Договора за функционирането на Европейския съюз, а именно предоставяне на услуги в областта на спорта, включително спортна езда, подготовка, провеждане на състезания и др. спортни дейности. Проектът е насочен към развитие на неземеделска дейност, като приходите от услуги, заложи в бизнес плана ще бъдат от дейност, попадаща в обхвата на раздел 93.1 от КИД – 2008. На база гореизложеното, моля за Вашето становище относно следното: Допустимо ли е да кандидатствам с проект за създаване на конна база, която ще предлага услуги в областта на спорта, върху имот и в обект, който е със статут на животновъден обект?	
67	21 март 2025 г.	Здравейте!	1. Моля да се запознаете с разясненията по запитвания № 3 и 7.

		Моля за отговор по следния въпрос: 1. Ще се получат ли точки по критерий 3.2. за регионална приоритизация сектор I55 "Хотелиерство" - за изграждането на басейн към съществуващ хотел? 2. В тази ситуация допустимо ли е бизнес планът да е разработен, като приходите в него да са за хотелско настаняване (ползването на басейна е включено в цената на настаняването) или е задължително генерирането на отделен приход само от басейна, изцяло извън настаняването?	2. Приходите в бизнес плана следва да са само от дейността, за която се кандидатства. С тези приходи следва да се откупи само инвестицията по проекта.
68	21 март 2025 г.	Здравейте, Във връзка с процедура Инвестиции в неселскостопански дейности в селските райони /УСЛУГИ/, моля за разяснение по следните въпроси: 1. Необходимо ли е договора за наем на имот да бъде с предназначение за ползване съответстващо на проектното предложение? Пример: изграждане на перално стопанство. Обекта който ще вземе по наем е с предназначение склад?! След изпълнение на инвестицията ще бъде с предназначение "перално стопанство".	1. Съгласно т. 7.3 от Раздел 11.2 на УК в рамките на приема не се подпомагат дейности, които включват инвестиции, които не отговарят на европейското и национално законодателство. В чл. 110 от Закона за собствеността за недвижими вещи са определени „земята, растенията, сградите и другите постройки и въобще всичко, което по естествен начин или от действието на човека е прикрепено трайно към земята или към постройката“. Договорите за наем са правно регламентирани в Закона за задълженията и договорите (ЗЗД) и съгласно чл. 232 от същия „наемателят е длъжен да си служи с вещта за

			определено в договора ползуване, а при липса на такова - съгласно предназначението ѝ“.
		2. Проектното предложение е свързано с туристически атракции от типа надуваем замък. Програмата допуска ли актива да се съхранява в нает обект, но да се разполага на различни – на територия на туристически обекти (хотели), на площади и др.?	2. Съгласно буква „а“ на т. 5.2 от Раздел 11.1 на УК, заявленията за подпомагане се изпълняват върху имот – собственост на кандидата, а когато имотът не е собственост на кандидата, към заявленията за подпомагане се прилага документ за ползване на имота/сградата за срок не по-малко от 6 години за кандидати микро-, малки или средни предприятия и 8 години за кандидати големи предприятия, считано от месеца, предхождащ датата на подаване на заявлението за подпомагане – в случай на кандидатстване за разходи за закупуване и/или инсталиране на нови машини, оборудване и съоръжения. В допълнение и във връзка с втората част на отправеното запитване, следва да имате предвид, че по настоящия прием се подпомагат инвестиции в неземеделски дейности, които се изпълняват изцяло на територията на селските райони.
		3. В случай, че проектното предложение попада в обсега на няколко дейности по КИД, може ли да се обоснове за да се възползва от допълнителни точки при ранкинга?	3. Приоритети при оценка на заявленията за подпомагане, свързани с критерии, по които се проследява принадлежността на дейностите по проектите към съответен сектор, определена от кодове по КИД-2008, могат да получат тези заявления за подпомагане, при които над 80% от допустимите инвестиционни разходи, включени в тях попадат в обхвата на конкретните за всеки критерий сектори. Максималният брой точки при натрупване на критерии 3.1, 3.2 и 3.3 е 15, като

			натрупването може да бъде между критерий 3.2 и някой от другите два.
		4. Допустимо ли е проектно предложение да бъде с предмет отдаване на обекти за отдалечен офис (т.нар. coworking). За целта планираме обзавеждане на съществуващи апартаменти с офис оборудване и оборудване за престой - различен от краткосрочен в място за настаняване?	4. В случай, че така описаната от Вас дейности попада в обхвата на Раздел 68 от КИД-2008 и по-конкретно по код 68.20 „Даване под наем и експлоатация на собствени недвижими имоти“, който включва дейности по осигуряване на обзаведени или необзаведени апартаменти за постоянно използване, обикновено на месечна или годишна база и не включва експлоатация на хотели, мотели, частни квартири, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване, които попадат в раздел I 55, то този предмет на дейност би бил допустим.
69	21 март 2025 г.	Здравейте, Имам следните въпроси във връзка с приема по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“-УСЛУГИ 1. Може ли да се кандидатства с новорегистрирано дружество за изграждане ветеринарна амбулатория и хотел за домашни любимци, чрез реконструкция на сграда, която към настоящия момент е с предназначение „Жилищна сграда“? 2. За извършването на услуги за приемане и престой в хотела на домашни любимци, необходимо ли е в заявлението за кандидатстване да бъде приложен документ за хуманно отношение към животните? Ако е необходим такъв, дипломата за завършено висше	1 и 2. Цитираните от Вас дейности попадат в обхвата на допустимите по приема и подлежат на регистрационен/разрешителен режим съгласно действащото законодателство. В тази връзка осъществяването на цитираното от Вас инвестиционно намерение за „изграждане ветеринарна амбулатория и хотел за домашни любимци, чрез реконструкция на сграда, която към настоящия момент е с предназначение „Жилищна сграда““ следва да бъде при спазване изискванията на ЗУТ, а по отношение на извършваната услуга – изискванията на Наредба № 42 от 12 декември

		образование по Ветеринарна медицина на единия от съдружниците ще бъде ли призната за такъв документ?	2008 г. за изискванията към ветеринарномедицинските заведения и видът и обемът на ветеринарномедицинската дейност, която може да се извършва в тях. Следва да имате предвид, че код по КИД 75.00 Ветеринарномедицинска дейност е допустим и включва: - дейности по опазване здравето на домашните любимци - дейности на ветеринарни асистенти и друг помощен ветеринарен персонал - клинична патология и други диагностични дейности, отнасящи се до животните - превоз на животни във връзка с ветеринарна помощ Кодът не включва подслоняване на домашни любимци без здравни грижи - 96.09. Необходимите лицензи, разрешения и/или документ, удостоверяващ регистрацията за извършване на дейността/инвестицията, съгласно българското законодателство ще бъдат изискани при подаване на заявка за плащане.
70	21 март 2025 г.	Фирмата ми развива дейност в селски райони съгласно приложение 4, с КОД по КИД в сектор М, ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ, раздел 69 , Юридически и счетоводни дейности, като по конкретно се занимавам с одиторска дейност.	В случай, че описаната дейност попада в обхвата на код по КИД-2008 52.21, който включва експлоатация на пътища, мостове, тунели, автомобилни паркинги и гаражи, паркинги за велосипеди и мотоциклети, прибиране (складиране) на каравани през зимния период, то същата би била допустима.

	Питането ми е : 1. Допустимо ли е да кандидатствам по Прием на заявления за подпомагане на дейности, насочени към развитие на услуги по Интервенция II. Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ - сектор УСЛУГИ, като разширя дейността си в селски райони и развия нова и иновативна за фирмата дейност, а именно: предлагане на услуга - изграждане на Паркинг за кемпери, с отдаване под наем на паркоместа за кемпери и малки складчета за съхранение на вещи, като допълнителна услуга за притежателите на кемперите, както и изграждане на ВЕИ свързани с инвестицията, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда чрез производство на устойчива енергия от ВЕИ за собствено потребление? 2. Ако дейността и инвестицията, описани в т. 1 са допустими в сектор Услуги, по Прием на заявления за подпомагане на дейности, насочени към развитие на услуги по Интервенция II. Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ следва ли същите да се считат за иновации, по отношение на критериите за подбор, и биха ли били отнесени към критерий 6 - Заявление за подпомагане, включващо инвестиции в иновации? Благодаря предварително за отговора!	В случай, че описаната дейност попада в обхвата на код по КИД-2008 55.30, включващ предоставяне на места за краткосрочно настаняване в къмпинги, терени за каравани, места за отдих, лов и риболов и предоставяне на терени и необходимите съоръжения за къмпинг-автомобили, то допустимостта следва да бъде допълнително преценена спрямо конкретното заявление за подпомагане. Следва да се има предвид условието за недопустимост по т. 10 от Раздел 11.2 на УК.
71	ИСКАНЕ ЗА РАЗЯСНЕНИЯ	

21 март 2025 г.	ОТНОСНО: II.Г.3 „ИНВЕСТИЦИИ ЗА НЕСЕЛСКОСТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ“- УСЛУГИ Във връзка с отворена за кандидатстване интервенция II.Г.3 „ИНВЕСТИЦИИ ЗА НЕСЕЛСКОСТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ“- УСЛУГИ заявявам получаване на следните разяснения по нея:					
УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ 1. Използвани съкращения <table><tr><td>ФЕЦ</td><td>Фотоволтаична електрическа централа</td></tr></table> РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Кои са минималните видове съставни елементи, които трябва да съдържа една централа за да се приема, че е “ Автономни фотоволтаични (соларни) системи“? 2. Кои са минималните видове съставни елементи, които трябва да съдържа една централа за да се приема, че е “ Мрежови фотоволтаични (соларни) системи“? 2. Основни дефиниции, използвани в условията за кандидатстване <table><tr><td>Верижни машини</td><td>За целите на настоящия прием, под „Верижни машини“ следва да се разбират машини, които използват верижно задвижване за придвижване и не изискват външен източник за теглене. Те са</td></tr></table>		ФЕЦ	Фотоволтаична електрическа централа	Верижни машини	За целите на настоящия прием, под „Верижни машини“ следва да се разбират машини, които използват верижно задвижване за придвижване и не изискват външен източник за теглене. Те са	1 и 2. Моля да се запознаете с разяснение по т. 1 на запитване № 62.
ФЕЦ	Фотоволтаична електрическа централа					
Верижни машини	За целите на настоящия прием, под „Верижни машини“ следва да се разбират машини, които използват верижно задвижване за придвижване и не изискват външен източник за теглене. Те са					

	<table><tr><td></td><td>предназначени за работа в труднопроходими терени, където колесните машини не могат да се движат ефективно. За такива ще се считат строителни и пътни машини като булдозери, екскаватори, грейдери и верижни багери.</td></tr></table>		предназначени за работа в труднопроходими терени, където колесните машини не могат да се движат ефективно. За такива ще се считат строителни и пътни машини като булдозери, екскаватори, грейдери и верижни багери.	
	предназначени за работа в труднопроходими терени, където колесните машини не могат да се движат ефективно. За такива ще се считат строителни и пътни машини като булдозери, екскаватори, грейдери и верижни багери.			
	РАЗЯСНЕНИЕ: Само изброените строителни машини(булдозери, екскаватори, грейдери и верижни багери) ли се приемат за верижни, при отговаряне на условията в определението, или всички такива с „верижно задвижване“, които отговарят на определението за „Строителни машини“?	Както е посочено в определението за верижни машини „За такива ще се считат строителни и пътни машини <u>като</u> булдозери, екскаватори, грейдери и верижни багери“. В този смисъл, следва да се има предвид, че списъкът е примерен, а не изчерпателен.		
	2. Основни дефиниции, използвани в условията за кандидатстване <table><tr><td>Дейности, които представляват обикновена подмяна</td><td>Разходи за замяна на активи, които не водят до подобряване на цялостната дейност на кандидата.</td></tr></table> РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Чрез кои показатели и от които документи за попълване от УК се доказва „подобряване на цялостната дейност на кандидата“?	Дейности, които представляват обикновена подмяна	Разходи за замяна на активи, които не водят до подобряване на цялостната дейност на кандидата.	1, 2 и 3. Както е посочено в т. 3 от Раздел 11.1 на УК „Бизнес планът по точка 2 трябва да показва подобряване на дейността на предприятието на кандидата и да доказва икономическата жизнеспособност на проекта и предприятието чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности и постигане на една или повече
Дейности, които представляват обикновена подмяна	Разходи за замяна на активи, които не водят до подобряване на цялостната дейност на кандидата.			

	2. Ако има такива показатели- какви са минималните техни стойности за да отговарят на „подобряване на цялостната дейност на кандидата“? 3. Ако няма такива показатели- което е минималното текстово описание, което подлежи на обективна оценка от Оценителна комисия, с което се доказва „подобряване на цялостната дейност на кандидата“?	от целите на интервенцията и в съответствие с принципите на добро финансово управление. Кандидатите дават обосновка на цените на предлаганата услуга, като посочват използваните източници на информация (например: фактури, договори за минали периоди, пазарна статистика и други източници)“. Показателите за оценка на ефективността на инвестицията и финансовите показатели се изчисляват се отделно както по проекта, така и за цялата дейност на кандидата. Подробна информация за начина на изчисление е налична в Приложение № 1 Бизнес план към УК.
	2. Основни дефиниции, използвани в условията за кандидатстване Едно и също предприятие „Едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831 означава всички предприятия, които поддържат помежду си поне един вид от следните взаимоотношения: а) дадено предприятие притежава мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в друго предприятие; б) дадено предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административния,	

		управителния или надзорния орган на друго предприятие; в) дадено предприятие има право да упражнява доминиращо влияние спрямо друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в неговия устав или учредителен акт; г) дадено предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на споразумение с останалите акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в това предприятие. Предприятия, поддържащи едно от взаимоотношенията, посочени в т. 34, букви а) — г), посредством едно или няколко други предприятия, също се разглеждат като едно и също предприятие.	
		РАЗЯСНЕНИЕ: 1. За целите на определението има ли вариант на взаимоотношение през физически лица, и ако да — коя е тя?	1. Физическо лице може да бъде в ролята на предприятие, което да поддържа всички изброени взаимоотношения.

	2. Основни дефиниции, използвани в условията за кандидатстване <table><tr><td>Енергия за собствено потребление</td><td>"Енергия за собствено потребление" е количеството енергия, използвано за снабдяване на обектите, свързани с предоставяните услуги, включени в Приложение № 1 Бизнес план.</td></tr></table> РАЗЯСНЕНИЕ: В „обектите, свързани с предоставяните услуги“ включват ли се помещения, като: 1) Складове за суровини, материали и др.; 2) Помещения за отдих и почивка на персонала; 3) Помещения за счетоводство; 4) Помещения за мениджмънт и маркетинг; 5) Помещения за инвентар; 6) Помещения за сървъри; 7) Помещения за архиви; 8) Помещения за срещи с доставчици и клиенти ИЛИ само такива, в които или чрез които ПРЯКО се предоставя услугата?	Енергия за собствено потребление	"Енергия за собствено потребление" е количеството енергия, използвано за снабдяване на обектите, свързани с предоставяните услуги, включени в Приложение № 1 Бизнес план.	2. Както е посочено в т. 9 от Раздел 11.1 на УК „Дейности, включващи разходи за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници с инвестиции за производство на електроенергия от фотоволтаични системи се подпомагат, единствено ако са за собствено потребление и същите не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване нуждите от захранване на допустимите активи/оборудване/инсталации по заявлението за подпомагане или на налични такива в предприятието на кандидата по място на извършване на допустимите дейности“. В този смисъл, изброените помещения биха попаднали в допустимите, в зависимост от спецификата на конкретната дейност, за която се кандидатства.
Енергия за собствено потребление	"Енергия за собствено потребление" е количеството енергия, използвано за снабдяване на обектите, свързани с предоставяните услуги, включени в Приложение № 1 Бизнес план.			
	2. Основни дефиниции, използвани в условията за кандидатстване <table><tr><td>Икономическа</td><td>Генерирането на парични потоци от дейността, гарантиращи устойчивост на предприятието на кандидата за периода на бизнес плана чрез постигане на</td></tr></table>	Икономическа	Генерирането на парични потоци от дейността, гарантиращи устойчивост на предприятието на кандидата за периода на бизнес плана чрез постигане на	
Икономическа	Генерирането на парични потоци от дейността, гарантиращи устойчивост на предприятието на кандидата за периода на бизнес плана чрез постигане на			

	<table><tr><td>жизнеспособност</td><td>минималните стойности от показателите за оценка, посочени в бизнес плана.</td></tr></table> РАЗЯСНЕНИЕ: Във файлът „01-Annex 1-Business Plan Services.xlsx“, в лист „Показатели за оценка“ има само един показател „Нетна настояща стойност (NPV)“. Във връзка с множественото число на показатели в определението разяснете кои са другите показатели, по какви формули се изчисляват и къде в УК може да се прочете това?	жизнеспособност	минималните стойности от показателите за оценка, посочени в бизнес плана.	Следва да имате предвид, че показателят е само един.
жизнеспособност	минималните стойности от показателите за оценка, посочени в бизнес плана.			
	2. Основни дефиниции, използвани в условията за кандидатстване <table><tr><td>Преработка на селскостопански продукти</td><td>„преработка на селскостопански продукти“ означава всяка една операция върху селскостопански продукт, от която се получава също селскостопански продукт, с изключение на дейностите, осъществявани на място в земеделското стопанство- по подготвяне на животински или растителен продукт за първата му продажба.</td></tr></table> РАЗЯСНЕНИЕ: Във връзка със сектор „13 Раздел 56 Ресторантьорство“ от Приложение № 8, посочете изчерпателен списък, включително и с примери, кои дейности върху	Преработка на селскостопански продукти	„преработка на селскостопански продукти“ означава всяка една операция върху селскостопански продукт, от която се получава също селскостопански продукт, с изключение на дейностите, осъществявани на място в земеделското стопанство- по подготвяне на животински или растителен продукт за първата му продажба.	Следва да имате предвид, че Раздел 56 Ресторантьорство включва дейностите на заведения за приготвяне и предлагане на храни, които могат да бъдат със или без обслужване на клиентите се класифицират в този клас. Пригответената храна може да бъде консумирана на място, опакована или доставена за консумация извън
Преработка на селскостопански продукти	„преработка на селскостопански продукти“ означава всяка една операция върху селскостопански продукт, от която се получава също селскостопански продукт, с изключение на дейностите, осъществявани на място в земеделското стопанство- по подготвяне на животински или растителен продукт за първата му продажба.			

	селскостопански продукт в кухнята на обект от този раздел не са „преработка на селскостопански продукти“?	заведението. Това включва приготвяне и предлагане на храни за непосредствена консумация във временни обекти - преместваеми или подвижни павилиони, щандове, колички, каравани и други. Дефиницията за преработката на селскостопански продукт е дадена във връзка с текстовете в УК относно недопустимите дейности и по-конкретно дейностите по т. 2.1 и т. 2.2 от Раздел 11.2, които попадат в сектор „Преработваща промишленост“ и са производствени дейности. Приготвянето на храни и напитки за непосредствена консумация по раздел 56 „Ресторантьорство“ включва преобразователни процеси, но те не са производство, а услуга. Дадената дефиниция не касае и не е свързана с дейностите по Раздел 56 Ресторантьорство.
	7. Размер на финансовата помощ за конкретно заявление за подпомагане 2. Безвъзмездната финансова помощ за одобрено заявление за подпомагане е в размер до 50% от общия размер на допустимите за финансиране разходи и се предоставя при спазване на правилата на Регламент (ЕС) № 2023/2831. РАЗЯСНЕНИЕ: Помощ в размер на точно 50% допустима ли е или само до 49.99%, включително?	Размерът на безвъзмездната финансова помощ за конкретно заявление за подпомагане е в размер до 50% включително.
	11.1. Условия за допустимост на дейностите	

	9. Дейности, включващи разходи за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници с инвестиции за производство на електроенергия от фотоволтаични системи се подпомагат, единствено ако са за собствено потребление и същите не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване нуждите от захранване на допустимите активи/оборудване/инсталации по заявлението за подпомагане или на налични такива в предприятието на кандидата по място на извършване на допустимите дейности. РАЗЯСНЕНИЕ: Какво се разбира под „необходимото количество енергия за покриване нуждите от захранване“? Това е пиковата консумация в kW или номинална консумация в kWh за работа на актива? Разяснете с пример и обосновка за ползваната мярка за енергия.	Заявените за финансиране инсталации за производство на енергия от ВЕИ следва да са само и единствено за собствено потребление и собствени нужди. По интервенцията не са допустими дейности за производство на енергия от ВЕИ за продажба. Съгласно дефиницията в Раздел 2 „Енергия за собствено потребление“ е <i>количеството енергия, използвано за снабдяване на обектите, свързани с предоставяните услуги, включени в Приложение № 1 Бизнес план</i>“. kW е реалната мощност, която може да варира в зависимост от условията на работа, а kWp е номиналната мощност на фотоволтаичните панели при идеални условия. Реалният добив зависи от локацията, слънчевата радиация, ориентацията и ефективността на инвертора.
--	--	---

			Необходимото количество енергия за покриване нуждите от захранване на допустимите активи/оборудване/инсталации по заявлението за подпомагане следва да е изяснено в документа по т. 17 от Раздел 14.1 и да е съпоставено с капацитета на инсталацията.
		12.1. Условия за допустимост на разходите 5. Разходите по точка 3.4 от Раздел 12 са допустими само ако са за собствено потребление и капацитетът на инсталацията за ВЕИ съответства на нуждите на кандидата за обекта, свързан с предоставяните услуги, включени в Приложение № 1 Бизнес план. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Каква е приложимата мярка за „капацитетът на инсталацията за ВЕИ“ за целите на процедурата?	1. Съгласно т. 9 от Раздел 11.1 на УК дейности, включващи разходи за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници с инвестиции за производство на електроенергия от фотоволтаични системи се подпомагат, единствено ако са за собствено потребление и същите не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване нуждите от захранване на допустимите активи/оборудване/инсталации по заявлението за подпомагане или на налични такива в предприятието на кандидата по място на извършване на допустимите дейности. За удостоверяване изпълнението на условията, кандидатите следва да предоставят анализ, изготвен и заверен от правоспособно лице с

	2. Обектът за услугата е посочен в единствено число. Само за един обект ли се отнася този капацитет?	компетентност в съответната област, вписан в Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП). 2. Обектът, свързан с предоставяните услуги, включени в Приложение № 1 Бизнес план би могъл да включва повече от един обект, в зависимост от дейностите по заявлението за подпомагане.
	12.1. Условия за допустимост на разходите 6. Разходите по точка 3.4 от Раздел 12 са допустими само ако не надвишават 50 % от общата стойност на разходите по точки 1, 2 и 3.1, 3.2, 3.3 и 3.5 от Раздел 12. РАЗЯСНЕНИЕ: Коя е „общата стойност на разходите“ - заявената или одобрената стойност за тези разходи?	За кандидата, общата стойност на разходите по точки 1, 2 и 3.1, 3.2, 3.3 и 3.5 от Раздел 12 следва да бъде заявените за финансиране разходи. Спазването на ограничението подлежи на служебна проверка от страна на ДФЗ по време на оценката на заявлението за подпомагане и при необходимост, стойностите ще бъдат съответно намалени, на база определените за допустими разходи.
	12.1. Условия за допустимост на разходите 15. В случаите по т. 13 и 14, оферентите, когато са местни лица, трябва да са вписани в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ към Агенцията по вписвания, а оферентите – чуждестранни лица, следва да представят документ за правосубектност съгласно националното им законодателство. Оферентите на СМР, местни и чуждестранни лица, трябва да бъдат вписани в Централен професионален регистър на строителя съгласно Закона за Камарата на строителите и да могат да извършват строежи и/или отделни видове строителни и монтажни работи от съответната категория съгласно изискванията	

	на чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите. Изискването за вписване в търговския регистър не се прилага за физически лица, предоставящи услуги по т. 4 от Раздел 12 „Допустими разходи“. РАЗЯСНЕНИЕ: В Закона за Камарата на строителите, чл. 3, ал. 2 е записано „Строителите, изпълняващи строежи от първа до пета категория по чл. 137, ал. 1 от Закона за устройство на територията или отделни видове строителни и монтажни работи, посочени в Националната класификация на икономическите дейности, позиция "Строителство", подлежат на вписване в Централния професионален регистър на строителя, наричан по-нататък "регистъра". Във връзка с текста „или отделни видове строителни и монтажни работи, посочени в Националната класификация на икономическите дейности, позиция "Строителство"“ и при условие, че код 43.21 „Изграждане на електрически инсталации“, като съоръжения, е част от сектора „F. Строителство“ изисква ли се от оферентите на ФЕЦ да са вписани в „Централен професионален регистър на строителя“? Условието по т. 7 от раздел 12 е задължително по УК и не е свързано с това по настоящото искане за разяснение.	Както е посочено в чл. 3, ал. 2 в Закона за Камарата на строителите, строителите, изпълняващи отделни видове строителни и монтажни работи, посочени в Националната класификация на икономическите дейности, позиция „Строителство“, <u>подлежат на вписване в Централния професионален регистър на строителя</u>. В тази връзка дейност с код по КИД-2008 43.21 „Изграждане на електрически инсталации“ е част от дейностите в Раздел F Строителство, то условието по чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите обхваща и оферентите в тази категория. Условието следва да е изпълнено по отношение на строителите, изпълняващи строежи от първа до пета категория по чл. 137, ал. 1 от Закона за устройство на територията. Съгласно чл. 137 от ЗУТ, самостоятелното изграждане на ФЕЦ попада в шеста категория. В случаите, при които, ФЕЦ-а е в едно разрешение за строеж със сградата и дейностите, обект на инвестицията (състоящ се от сградата и ФЕЦ-а) са пета категория, тогава би следвало и изпълнителя на ФЕЦ-а да е вписан в Камарата.
--	--	--

	12.1. Условия за допустимост на разходите РАЗЯСНЕНИЕ: Обзавеждането на помещенията за отдих и почивка на персонала допустим разход ли са?	В запитването не се съдържа достатъчно информация относно предмета на дейност, както и искане за разяснение по конкретни текстове от УК.
	14.1. Списък с общи документи РАЗЯСНЕНИЕ: 1. За кои от документите по точката, ако не е налице упълномощаване, се изисква да са подписани с КЕП(сграден или отделен файл)? 2. При представен документ в pdf формат, за който в списъка е посочен и формат doc/docx, xls/xlsx, трябва ли документа да се представи и в някой от вторите формати, например за документ КС?	1. Въпросът е неясен. Изискванията към всеки един от документите от Раздел 14.1 са записани към точката за съответния документ. 2. В случаите, в които в текста по съответния документ са посочени формати „xls/xlsx“, документа следва да бъде приложен <u>включително и в този формат</u>. Документи, при които е посочен и формат „doc/docx“ следва да са електронно подписани и в този случай не се изисква представянето им във формат „pdf“.
	14.1. Списък с общи документи 11. Одобрен инвестиционен проект, изработен във фаза „Технически проект“ или „Работен проект (работни чертежи и детайли)“ в съответствие с изискванията на ЗУТ и Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (представя се в случай, че в заявлението за подпомагане кандидатът заявява разходи за строително-монтажни работи и за тяхното извършване се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ). Представят се само част „Архитектура“ в нейната цялост,	Моля да се запознаете с разяснение на запитване № 42.

	и обяснителните записки по останалите части, ведно със ситуационни чертежи към тях. В документите следва да е са посочени РЗП на сградите, за които се кандидатства и площта на вертикалната планировка (когато е приложимо). При необходимост ДФЗ ще изиска останалите части на инвестиционния проект. РАЗЯСНЕНИЕ: Представя се сканирано копие на: 1) цялата част „Архитектура, заедно с обяснителна записка и чертежи ИЛИ 2) цялата част „Архитектура, заедно с обяснителна записка и чертежи за нея, както и обяснителните записки по останалите части ИЛИ 3) цялата част „Архитектура, заедно с обяснителна записка и чертежи за нея, както и обяснителните записки по останалите части, заедно със всички чертежи по всяка част? Ако е различен вариант- пояснете ясно какво трябва да се представи, защото текстът „Представят се само част „Архитектура“ в нейната цялост, и обяснителните записки по останалите части, ведно със ситуационни чертежи към тях“ е объркващ, ако трябва да се разгледа спрямо „ДФЗ ще изиска останалите части на инвестиционния проект“!	
	14.1. Списък с общи документи 9. Кандидатите/бенефициентите могат да оттеглят изцяло или частично заявлението за подпомагане от крайната	

	дата за подаване на заявления за подпомагане по съответния прием до сключване на административния договор. Не се допускат изменения или оттегляния, след като кандидатът/бенефициентът е бил информиран за намерението на Управляващия орган или ДФЗ да извърши посещение/проверка на място или ако кандидатът/бенефициентът узнае за дадено неспазване в резултат на необявено/а посещение/проверка на място. РАЗЯСНЕНИЕ: Какъв е редът и по какъв начин се изпълнява при „изцяло или частично заявлението за подпомагане“?	Редът за оттегляне и коригиране на заявленията за подпомагане е регламентиран в чл. 9 и чл. 10 от Наредба № 4 от 2024 г. В тези случаи, кандидатът подава мотивирано искане чрез комуникацията в СЕУ.			
	ПРИЛОЖЕНИЕ № 11 КЪМ УСЛОВИЯТА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ <table border="1" data-bbox="448 845 1265 981"> <tr> <td data-bbox="448 845 604 981">10.1</td><td data-bbox="604 845 947 981">Автономни фотоволтаични (соларни) системи</td><td data-bbox="947 845 1265 981">Доставка и монтаж на фотоволтаична (соларна)</td></tr> </table> РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Във връзка с нуждата от съпоставка на kW на машините за предоставяне на услугата и kWp на системата по точката разяснете при активи с пикова мощност на работа 100kW и номинална мощност по табела на производител 80kW, каква kWp мощност е допустима за определяне на капацитета на системата по точката, като я разясните с пример и данни за ползваните компоненти на системата.	10.1	Автономни фотоволтаични (соларни) системи	Доставка и монтаж на фотоволтаична (соларна)	1. Условията по отношение на допустимостта на разходите за закупуване и инсталиране на инсталации за производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление и собствени нужди и изискванията към тях са посочени в Раздели 11.1, 11.2 и 12.1 на УК. Отправеното запитване е специфично и е от компетентността на лица, притежаващи необходимата професионална квалификация. В тази връзка, необходимото количество енергия за покриване нуждите от захранване на
10.1	Автономни фотоволтаични (соларни) системи	Доставка и монтаж на фотоволтаична (соларна)			

	Моля примерът да е съобразен, че панелите се отчитат с мощност в kWp, а инвертора в kW. 2. УО поставя ли условие за капацитета на батериите(kWh) в системата по точката, спрямо мощността на инвертора(kW)? 2. УО поставя ли условие за капацитета на батериите(kWh) в системата по точката, спрямо kWp, определени от правоспособно лице с компетентност в съответната област, вписан в Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП) мощността на инвертора, за панелите?	допустимите активи/оборудване/ инсталации по заявлението за подпомагане следва да е изяснено в документа по т. 17 от Раздел 14.1 и да е съпоставено с капацитета на инсталацията. 2. Условието по отношение на капацитета на инсталациите за производство на енергия от ВЕИ е посочено в т. 9 от Раздел 11.1 на УК. Дейности, включващи разходи за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници с инвестиции за производство на електроенергия от фотоволтаични системи се подпомагат, единствено ако са за собствено потребление и същите не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване нуждите от захранване на допустимите активи/оборудване/инсталации по заявлението за подпомагане или на налични такива в предприятието на кандидата по място на извършване на допустимите дейности. За доказване на това условие, към заявлението за подпомагане се прилага анализ, изготвен и заверен от правоспособно лице с компетентност в съответната област, вписан в Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП).
--	--	--